

L'ESTEL

de Mallorca

ANTIC S'ARENAL DE MALLORCA

EL DIARI DELS MALLORQUINS

ANY XIII. NÚMERO 297

15 D'AGOST DE 1994

PREU: 200 PTS

La nostra gent

Família de Os Canteiros que regenta el restaurant del mateix nom a Can Pastilla. Serveixen menjar gallec i són molt simpàtics.

És na Cristina Roig, de Badia. La trobarem amb els seus amics a una botiga d'aquestes que lloguen patins a la platja de s'Arenal. És molt garrida, un metre setanta-tres, tretze anys, ha acabat vuitè i ara començarà BUP. És molt jove, però d'aquí a un parell d'anys serà massa.

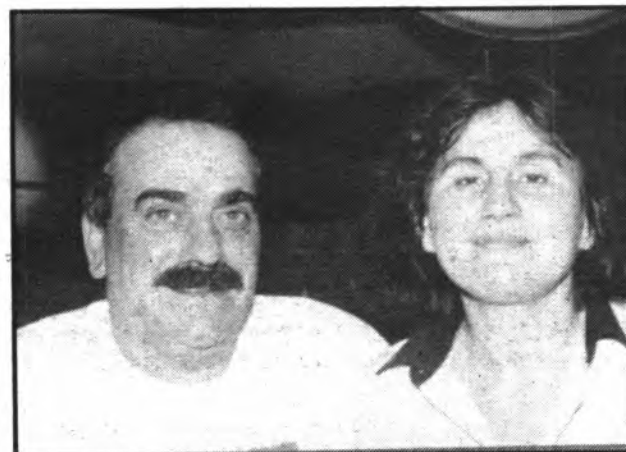
En Joan i n'Aina del restaurant MEHUA, de Can Pastilla, despatxen les millors pizzes i plats xinesos de la badia de Palma.

Els germans Troncoso són els amos joves del restaurant O'Polpo, de Can Pastilla. Despatxen menjars gallecs.

Na Samantha Atkinson i n'Helen Moseley d'Anglaterra han vingut a passar l'estiu a Can Pastilla. Fan feina al bar Sun Island on canten, ballen i despatxen cerveses. Estan encantades amb la seva feina i conviden la gent de la comarca perquè vagin a veure-les.

El matrimoni Cladera-Fullana regenta el bar-restaurant Rodes a la Ribera de Can Pastilla. Serveixen cuina internacional per als turistes i per als mallorquins. Un bon lloc on els vespres tenen música en viu i on es pot menjar i beure per un milenar de pessetes.

És na Virginia, la gerent del Gabinet Matrimonial, que des del mes passat s'ha mudat a l'Avinguda Alexandre Rosselló, 13-3, a les Galeries Avinguda, just devora el Banc de Santander de Ciutat. Na Virginia és la millor professional de Mallorca en això d'ajuntar parelles amb fins matrimonials i d'amistat. Si us sentiu sols, no ho dubteu un moment, telefonau-li al 719534 o millor visitau-la al seu despatx.

Un exemplar d'aquest periòdic serà regalat a totes les famílies de Can Pastilla, es Coll i es Molinar. Si vos ha agradat, telefonau al 26 50 05 i el vos enviarem cada 15 dies.

Articles embarcació,
patents, pintures,
ferramentes, decoració
NAUTICA - PESCA

LES PALMERES

Casa fundada l'any 1961

Tot pel pescador

Telf i fax 273863

Passeig Barceló i Mir, 13 A.

07006 Portitxol

**ELS VUIT
VENTS**

**BAR-MESON
RESTAURANT**

Especialitat en cuina mallorquina

Carns al caliu i pizzes

Banquets màxim 80 persones

Dimarts tancat

Vicari Joaquim Fuster 265-A. 07007 es Molinar

Xafarderies

*Durant aquestes festes de l'estiu des Molinar, hi ha hagut sopar a la fresca als carrers del molinar antic. Molta de gent ha sortit al carrer i ha compartit el sopar amb els veïnats. També hi ha hagut teatre amb obres tan nostres com «Ai Quaquin, què has vingut de prim!» i «S'herencia den Toni es Fabio-ler». El Club nàutic Portitxol col·labora amb concursos, campionats i ball amb orquestra amb sopar els dies 13-14 i 15. El Club Marítim Molinar ha organitzat concursos de pesca i, tot coordinat per la dinàmica Associació de Veïns de la població.

• L'altre dia, devers Can Pastilla ens trobarem amb uns quants empleats de l'Hotel Maoris, que està a la costa Ilucmajorera. Aquesta gent ens va contar que per als turistes allò és el cel, però per als obrers és un camp de concentració, és Alcatraz, una presó. El recinte dels obrers està tancat i si arribes cinc minuts tard no entres, ja que el xiulet de la porta està espanyat. Les dependències són horribles, amb guarda-robes petits, no hi ha lloc per descansar una estona el migdia i ho han de fer dins el cotxe calent o davall un pi, el personal tampoc té una cantina per refrescar-se. Contractes de dos mesos i alerta a protestar que et foten fora. Els sous són ben magres i la gent aguanta perquè no hi ha res més. En Màximo Viella és l'amo d'aquest hotel i no es posa malament amb el personal, però té un parell de capatassos i pilotes que li fan la feina bruta.

Membres de la Associació de Veïns des Molinar que coordinen les festes de l'estiu de la barriada.

• Cinc anys fa que està acabada la reforma del **passeig Marítim del Molinar** i les faroles encara no s'encenen. L'ajuntament, el Govern balear i el Govern espanyol hi tenen competències i es veu que no s'entenen, però això no hi ha llum. També hi sembraren arbres, però com que només els regaren una vegada, tots moriren. Quan plou, el carrer s'omple d'aigua i els veïns es banyen els peus. Així ho fan els qui comanden.

• En **Lluís Salvà** que viu a prop de l'Aqua-City de s'Arenal em contava l'altre dia que els dissabtes, des de les 12 a les 4 de la matinada, no es pot dormir a tota la barriada per mor de la música que surt d'aquesta Ciutat de l'Aigua. Els veïns que no poden dormir truquen a la policia que hi va i la música s'abaixa un poc durant cinc minuts, però llavors la tornen a pujar. Nosaltres demanàvem a en Tomeu Sbert, que comanda per allà, que hi posi regit. Hi ha gent que necessita dormir i una llei que diu quants de decibels són permesos a certes hores.

• Molt bé per les persones amb llinatges de fora Mallorca que donen la seva opinió i defensen amb més coratge que la majoria de mallorquins la llengua i la cultura de Mallorca. Ells seran els qui votaran els partits mallorquins i ajudaran els vers mallorquins a foragitar del Govern Balear els esclaus de n'Aznar. Els partits mallorquins han de tenir la valentia de parlar clar i català, i segur que tindran majoria al Parlament Balear i als principals ajuntaments mallorquins.

• Perquè aquesta gent que comanda no ho fan bé de cap manera. Fan **camps de golf** que s'han de regar cada dia —cada camp gasta la mateixa aigua que un poble de 15.000 habitants— i llavors han de dur l'aigua amb una barca des de Catalunya. Aquesta aigua l'hauran de pagar entre tots. Entre tots els qui estaran abonats a la xarxa, és clar. Molta de gent i fins i tot cases de pisos han tallat el subministrament d'aigua de ca seva i compren l'aigua a camionades. És un poc més cara, però és aigua dolça que no espanya els electrodomèstics ni mata les plantes.

• En **Julià Puig i Oliver** ha estat elegit nou president de l'associació de la Tercera Edat de s'Arenal-Lluc-

El Club Nàutic Portitxol, un bon lloc per sopar a la fresca.

major. El nou president va obtenir 193 vots, en Joan Vidal en va tenir 80 i en Fermín Risso, que es presentava a la reelecció, només en va tenir 31. Amb en Julià Puig al davant, la junta directiva està integrada per Rafel Crespí, Maria Costa, Bartomeu Cervera, Gabriel Sbert, Bartomeu Adrover, Francisca Ruiz, Catalina Barceló, Sebastiana Nicolau, Guillermo Cartagena i Dolores Sánchez.

• Unes frases del professor **Carles Muñoz Espinalt**: Massa freqüentment es confon l'elegància amb la barra del qui es creu el rei de saber anar pel món i se sent emparat per l'última novetat.

El sentit de la vida es perd quan es perd la pròpia imatge.

Nosaltres no som solament el que som, sinó el que aparentem. L'home és el que vol ser.

No hi ha una bellesa exterior sense una harmonia interior.

S'ha dit que Voltaire i Rousseau tenien un punt de coincidència i, si el segon creia que l'home era dolent perquè s'havia apartat de la naturalesa, el primer sospitava que era pervers perquè encara estava massa a prop d'aquesta naturalesa. No és ni l'una ni l'altra la solució. La ruta de l'home, diu la psicoestètica, està en el bon i savi equilibri que comporta comprendre la necessitat que té dels artificis per sobreviure i afirmar-se, sense que d'això en faci una qüestió absurda i alienadora.

L'esser humà no porta el seu destí escrit al palmell de la mà, com es creu, sinó en el seu vestit.

Quan es duu un vestit desconegut el simbolisme que amaga, mai no es llueix amb l'elegància deguda.

Confieu més en la vostra audàcia; tota bellesa es limita sense certa dosi d'arrogància.

Qui te cura de la seva imatge demostra creure en si mateix.

EMPRESARIS!

Si us anunciau a L'ESTEL la vostra empresa guanyarà doblers!

Fins un 25% de descompte amb la presentació d'aquest anunci
ÒPTICA SBERT
 SANT MIQUEL, 83 (Cantonada Avingudes)
 Graduam i adaptam lentilles
 Per la compra d'unes lentilles li regalarem un altre parell d'iguals.
 Ulleres de sol i graduades
 Tlf.: 72 14 25

Parc Municipal

TORRE DEN PAU

A la Ciutat Jardí

Els horabaixes, servici de bar
 Els divendres i dissabtes a partir de
 les 22'00 hores, ball de saló

**NO BAIXI
A PALMA**

**Rotulos
Arenal**

RETOLACIÓ I DISSENY PER ORDINADOR

DEL CARTELL MES SENCILL AL
 RETOL LLUMINÓS MES COMPLEXE

... y a preus
 de s'Arenal
 C/ TRASMÉS, 58 - S'ARENAL
 Tlf. 74 32 62

L'ESTEL de Mallorca. El diari dels mallorquins. Editor i director: Mateu Joan i Florit. Redactor en cap: Jaume Sastre i Font. Col·laboradors: Mateu Sastre i Joan, Joan Estades de Montcaire i Bisbal, Climent Garau i Salvà, Tomeu Martí i Florit, Miquel López i Crespí, Miquel Julià i Prohens, Joan Quetgles, Jordi Caldentei, Jaume Tallaferro, Bartomeu Mestre, Encarna Parreño. Depòsit Legal: PM-473-80. Impressió: Hora Nova S.A. Publicitat i subscripcions: Camí de les Pedreres, 30. Apartat de Correus 124. 07600 s'Arenal. Telèfons 265005-269941. Fax 753518.

L'esperit republicà

N'Aznar i l'integrisme hispànic (II)

Joan Quetgles Professor de Filosofia d'IB

Castella no ha pogut integrar Catalunya. En front del sentiment d'impotència, l'oligarquia és en una fase de creixent exaltació del nacionalisme hispànic. És una clara mostra de que tenen por de perdre el monopoli del domini de l'Estat. Amb un ritual paranoic, fan sonar les trompetes insistentment, per veure si a la fi cauen les murades de Jericó. Les declaracions de N'Anguita contra la burgesia catalana mostren que els comunistes espanyols, com han fet sempre, continuen elaborant uns infectes discursos ideològics, amb la intenció d'amagar la situació nacionalitària de l'Estat, d'ocultar l'opressió nacional de Catalunya. Estranya aliança és aquesta entre l'oligarquia i els comunistes. En Ribó i els comunistes "catalans" han de fer un discurs molt més hipòcrita perquè ha de figurar que defensen els interessos de Catalunya, quan en realitat són una delegació espanyola a Catalunya del PCE, i, en darrer terme, fan espanyolisme encobert. Els de Mallorca, tot i comptar amb un munt de professors i de savis marxistes, han aconseguit una perfecta acomodació a les tenebres; continuen sense adonar-se de l'opressió que patim. Han arribat a un punt de desintegració intel·lectual tan greu que els empeny a fer costat als elements més reaccionaris com són, p.e., N'Alemanya o En Santamaria, en la seva particular croada contra els drets nacionals dels catalans.

Hem de dir que les diverses classes socials de l'Espanya estricta, majoritàriament, donen suport a l'integrisme hispànic. N'Aznar i N'Anguita fan la santa aliança contra el "perill català". Però, benauradament, el curs de la Història no obeeix de cap manera les exaltacions patriòtiques. No basta la voluntat dels integristes hispànics per aconseguir "integrar" Catalunya. Sembla que, objectivament, no poden dissenyar un nou model d'estructuració de l'Estat espanyol. I, per un altre costat, són ells, la classe dominant la que crea les contradiccions més profundes. Aquest desordre creixent de l'Imperi afavoreix la via catalana cap a la independència.

LA GRAN CONTRADICCIO. - L'oligarquia espanyola, els diversos règims, els diversos instruments del Poder, fan com si Castella -les Castelles i Extremadura - fos la metròpoli i Catalunya una àrea apta per a la colonització. Aquest esquema no s'ha canviat gens ni mica amb el Règim actual, la monarquia borbònica. Per la violència de les lleis que ells mateixos han dictat, Madrid és un gran centre industrial i financer. Però les indústries de Madrid no són pròpies castellanes, sinó manllevades a les grans multinacionals europees, nord-americanes o japoneses - o bé, monopolis de l'Estat -. Per imperatiu legal, l'oligarquia imposa Madrid com a solar industrial prioritari - com allò que feien dels "pols de desenvolupament" -. També, com els és propi, fan ús continuat de dispositius secrets que afavoreixin la industrialització de Madrid i de les ciutats castellanes. Igualment, respecte a la concentració financera.

Però no han aconseguit tirar endavant una autèntica revolució industrial. No poden perquè, primer, les burgesies industrials autòctones castellanes són

modestes. A més, sembla que ja els ha passat l'hora de fer la R.I. (He dit que la classe dominant tradicional, l'oligarquia dels grans propietaris, és el gran obstacle per al sorgiment d'una gran burgesia industrial moderna castellana).

Fan com si colonitzessin Catalunya (PPCC), però en realitat és una pura representació teatral de gran abast, un bluff, un altre - un més - imperatiu burocràtic. Tots aquests dispositius són absurds, i van contra les lleis de l'economia; són com una llosa. Per exemple: es reserven el monopoli de l'administració dels grans ports i dels aeroports catalans; i tot seguit, omplen de funcionaris castellans - grans i petits - aquests nus de comunicació.

Però tot aquest immens exèrcit de funcionaris de tot tipus no aconsegueix de cap manera els objectius que s'havien fixat. La gran estratègia, la primordial, ha fracassat rotundament. Vegem-ho:

Primer.- No ha estimulat el desplegament econòmic de Castella. Mentre aquests milers de funcionaris castellans s'incorporaven per imperatiu burocràtic dins el sistema productiu català, la major part d'àrees de les Castelles han patit un estancament econòmic si és que no han entrat dins un procés de d'estagnació o de desertització humana. És molt bo de fer comprovar que moltes de les ciutats castellanes han quedat amb unes densitats de població de tipus medieval, com Sòria, que es manté al voltant dels 32.000 habitants (Sòria província, amb 98000 ha., ha perdut població).

Segon.- Certament, les famílies que habiten aquelles altes planúries aconsegueixen unes "segures" col·locacions pels seus fills. És una situació no repetible dels castellans, reduïts a la condició de poble de funcionaris, militars o religiosos, condició que era el que corresponia a la petita noblesa d'altres èpoques imperials més llunyanes. Aquesta "carrera" tradicional de tecno-funcionari de l'Estat també té el temps comptat.

Tercer.- Catalunya, en canvi, ha mantingut un ritme de creixement econòmic propi, independent del de Castella. El ritme de creixement s'ha intensificat a tots els països catalans. No són economies colonials dependents d'una metròpoli. Tot el muntatge pseudo-metròpoli de Madrid es fa de cada vegada més imrepresentable dins el panorama econòmic mundial. Les relacions econòmiques autèntiques són les que es donen entre el Principat, València i les Illes. La intensificació de les relacions amb Madrid respon a un imperatiu burocràtic, no a una dependència econòmica (segons les lleis econòmiques, Madrid és una utopia). En aquests darrers quinze anys, Catalunya ha intensificat la seva relació econòmica amb els països d'Europa - especialment amb Alemanya - i de la resta del món. Sense negligir la seva importància, s'ha de dir que les importacions de productes castellans són de cada vegada més modestes.

Quart.- El temps se'ls acaba. Ells mateixos són les víctimes del sistema que ens imposaren. Per suposat, nosaltres també en patim les conseqüències nefandes, però el nostre procés ens mena a l'alliberament definitiu. Tots aquests milers de funcionaris, i tecno-funcionaris, que s'han establert aquí, encara que siguin ideològicament espanyols, per la seva activitat econòmica i social, són catalans. Vull dir, que quan esclata un conflicte de competències entre Catalunya i Espanya, els interessos socials i econòmics d'aquests funcionaris i tècnics és més que probable que coincideixin amb els dels nacionals catalans.

Editorial

Ecologia i barbàrie

A les darreries del segle XX, és constatable una progressiva destrucció de la natura provocada per irracionals aglomeracions urbanes, amuntegaments d'escombreries i residus, incendis generalitzats, fums i contaminacions diverses, invasió asfàltica accelerada de carreteres i autopistes al servei dels fabricants de vehicles privats, etc...

Aquesta destrucció sembla avançar sense aturador com a conseqüència d'una doble acció depredadora: d'una banda, el creixement suïcida del formiguer humà i, d'altra, la barbàrie capitalista que domina el món. La primera causa podria semblar natural i la segona política però, de fet, totes dues ho són, de polítiques.

Perquè si la lluita de l'espècie humana per la supervivència ha aconseguit nivells més alts de salut i de longevitat (política sanitària és això), aquesta mateixa supervivència, plantejada a mitjà termini, exigeix de controlar la natalitat per tal que l'equilibri amb les altres espècies vives i amb la natura en general es mantingui, per poder continuar la vida a la Terra. I això requereix una política de població arreu, durament enfrontada, per cert, a les pretensions de l'església catòlica, la qual, amb el seu interès en mantenir el monopoli de *gurus* sobre la vida i la mort, té una responsabilitat criminal de primer ordre davant la humanitat.

Tanmateix, difícilment hom podrà fer una tal política des de la barbàrie del capitalisme, basada en la desenfrenada acumulació de riquesa en poques mans, a costa del treball i de la (precària) vida de la resta de la humanitat.

Així, doncs, la lluita pel manteniment de l'equilibri amb/en la natura és part d'una mateixa lluita contra el poder monopolista que se sustenta i creix sobre l'existència d'un formiguer condemnat a mal viure.

Aquest periòdic està realitzat amb equips d'informàtica

Canon

Carrer de Jesús 34 baixos

Tlf.: 20 73 62 (5 línees)

Fax 20 40 29

07003 Ciutat de Mallorca

ÉS MOLT SENZILL!

Telefonau al 26 50 05 i vos enviarem L'ESTEL cada 15 dies

Elèctrica

Ceballos

Instal·lacions elèctriques i sanitàries

Carre Lleó XIII, 55 - B. Tlf. 42 88 47.

Mòvil 908638371. 07198 Son Ferriol

Que no ens tornin a enredar

Antoni Gomis i Ollé
Front del Plebiscit

No falta qui amb el mot independència com a bandera, està plantejant-se anar cap a una segona "transició". No, el que passa, és que tenen d'independentistes el que jo de mossèn. Obliden que la paraula transició significa, segons el diccionari Fabra: Acció de passar més o menys ràpidament d'un estat a l'altre? I, aquí no tan sols no existeix la rapidesa, sinó que més a més, ja demanen pròrroga. Per què? Per seguir intentant refer Espanya? És que no se n'adonen que quan més proven de ficar el nas en els assumptes de l'"imperi" més ràbia ens tenen?

Que sóc un exagerat? Veiem-ho en les declaracions del 6 de maig d'enguany que un articulista fa al diari *El Mundo* de Madrid, on diu així: Para algunos catalanes los políticos de Madrid son marrulleros, estatistas, opresores. A González no lo consideran así. Porque es su rehén. Los catalanes federalistas, barbudos, republicanos, vegetativos intentaron desasnar i descastizar a esta ciudad, pero siempre fracasaron en su intento de gobernar desde el centro. És a dir, si CDC i UDC donen suport al govern de la capital de l'"imperi", ràpidament veuen el perill d'esser "descastizados". No volen interferències estrangeres que puguin malmetre, d'una forma o altra, la seva peculiar manera de ser. Així, si ells no volen que els catalans ens fiquem en els seus afers, per què s'encaparrota Jordi Pujol a fer-ho?

Algun ingenu es pot haver empassat aquell eslogan de CiU que deia: Ara, decidirem, i creure's que realment s'està decidint qualcom favorable per a Catalunya, quan prou feina tenen tots plegats a tapar-se els drapets bruts que cadascun té a la seva parròquia. En aquest sentit, només cal agafar la revista *Epoca* del 2 de maig d'enguany, on a la portada surt fotografada la cara d'en Roca amb aquests titulars: Miguel Roca fue el único que apoyó a los socialistas en el debate. EL CÓMPLICE DE LA CORRUPCIÓN i a les pàgines interiors, sota el títol la corrupció ganó por un voto, diu: El ministro de Justicia, Juan Alberto Belloch, también independiente i antiguo magistrado, necesitó horas de persuasión para que Garzón y Pérez Mariño aceptasen una redacción de compromiso. Al mismo tiempo, la dirección del grupo parlamentario socialista —Carlos Solchaga y Jesús Caldera— negociaba con CiU —Miguel Roca y Joaquín Molins—, quienes exigieron que no figurase referencia alguna al asunto Casinos, sujeto a investigación judicial y que parece encubrir un caso de financiación irregular de la coalición que gobierna la Generalidad de Cataluña. Qui ho ha desmentit?

Tanmateix, també podria haver qui cregués que Jordi Pujol està portant una operació d'alta política, quan no fa res més que malmetre la nostra dignitat patriòtica. D'aquí que l'article d'*El Mundo* anteriorment citat, digui: Cuando los catalanes llegan a Madrid, a salvar el Gobierno, o están protegiéndose a sí mismos como oligarquía corrupta, o es que ese Gobierno les sirve para su negocio. El negocio de Pujol en Cataluña.

Quina imatge està donant Jordi Pujol dels catalans, quan per intentar obtenir quatre engrunes de poder està recolzant la delinqüència? Ha oblidat que per aconseguir aquests drets són molts els catalans que al llarg dels segles han deixat la seva vida? Si seguim per aquest camí, podem acabar veient com vendre's una mare o subhastant un fill pot ésser la cosa més natural del món.

Reblant una mica més el clau, i cercant tres peus al gat, algú podria dir que això ho fa a contracor per evitar mals majors a Catalunya. I, també per això tinc resposta, ja que de tothom és sabut que quan dos es barallen sempre rep el tercer que intenta fer d'àrbitre i, ara, s'estan tirant els plats pel cap els espanyols però qui no us diu que demà, serà l'odi contra Catalunya allò que els unirà. Posaríeu la mà al foc?

Per tot el que he exposat, val la pena que no ens

tornem a deixar enredar amb una segona, tercera o quarta transició. L'estat espanyol és una idea de Castella feta a mida dels castellans. La resta sobren del mapa i, qualsevol tipus de cooperació feta des de la perifèria sempre es veurà suspecta i "descastizadora", per tant allò que ens cal és seguir les paraules que el Professor Carles M. Espinalt ens deixà ben precisades en el seu llibre darrer, *Preludi de la independència*: Ha arribat l'hora de recomanar a tots els qui són autènticament independentistes que s'abstinguin de votar, en aquelles eleccions que es refereixen a la pseudo-autonomia que tenim, mentre no declarin de forma prèvia i solemne- els qui es presenten per a diputats que la primera missió legislativa que emprendran bon punt surtin elegits, serà convocar immediatament un plebiscit, on els catalans puguem decidir si volem o no ser una nació independent. I, com és lògic, comproment-se els diputats a dimitir en cas que, per la causa que fos, el plebiscit no pogués realitzar-se.

Cartes al director

Mallorquins siau qui sou

Sr. director:

L'altra dia la meua filla va decidir anar al metge per veure com duia l'embaràs, la meua dona la va acompanyar.

La consulta era del metge Andrés Sanz Cabello a l'ambulatori del Carme i cap allà se n'hi anaren.

Quan les cridaren entraren i la meua dona va dir «Bon dia, veng amb la meua filla...».

«Que —va dir ell—. Por este camino vamos muy mal o me hablan en castellano o no las atenderé»!!

«I tant que anam de malament —li contestà la meua dona—, jo parl la llengua d'aquest país i vostè m'ha d'atendre».

Ell assegut a la cadira tirà el llapis amb força damunt la taula i s'estirà cap enrera fins arribar a la paret i cridant i amb grosseria li digué: «¡Que no, que yo no tengo ninguna obligación de entenderla, o me hablan en castellano o no las atenderé!». No volgueu saber com arribaren d'enfadades a casa, feien flama i no sols perquè les obligassin a parlar una llengua que no és la nostra, sinó per les maneres i la grosseria del metge, ja que si ho hagués dit amb educació no hi hauria hagut cap mena de traves, ja que elles haguessin parlat el castellà o el que manqués. Elles això ho haurien entès. Jo no. Esper que això no es repetirà almanco amb la meua família pus mai més ja que hem canviat de metge.

Seria bo pel nostre poble que quan amb grosseria se'ns vol prohibir parlar la nostra llengua, recordar les paraules d'en Miquel Costa i Llobera... 'Mallorquins siau qui sou'.

Jaume Simonet

La Balanguera

Sr. director:

Prec la publicació d'aquesta carta a la secció de «Cartas al director» del diari que vostè dirigeix:

Darrerament he assistit a diversos actes, tots ells multitudinaris i amb un públic molt variat. Em refereixo a l'homenatge a Guillem d'Efak a l'Auditori, la festa a Xesc Forteza a la plaça de toros, i a l'espectacle «Balears es presenta» al moll vell de Ciutat organitzat per l'Obra Cultural Balear.

Tant els llocs on es varen celebrar aquests actes, com el contingut artístic dels mateixos varen ésser molt diferents, ja que anaven dirigits a col·lectius socials diversos i en alguns casos antagònics. Però aquests tres aconteixements varen tenir un punt d'unió en la cloenda dels mateixos que va ésser el solemne cant de La Balanguera que el públic, dret, escoltà o cantà amb el respecte que els himnes nacionals es mereixen. Sincerament crec que aquest fet tenen més força que qualsevol consulta popular, indubtablement ha arribat l'hora de reconèixer oficialment el que popularment ja és una realitat irreversible.

És ben cert que el nostre Estatut d'Autonomia és insuficient, migrat, i coix, amb grans mancances, i amb un parcial desenvolupament. La voluntat per la seva aplicació és poca i molt sotmesa a interessos no precisament populars, però ja és el moment de que oficialment es declari el cant de «La Balanguera» com a himne nacional de Mallorca. És una aspiració de la major part de la ciutadania que s'hi sent identificada i una greu mancança en els nostres signes d'identitat col·lectiva. Cordialment.

Jaume Moncades i Boyers.

L'interès social

Julià Pere Rado i Garau

Ens informen tant la ràdio com la premsa local que l'Excel·lentíssim Ajuntament de Palma presentarà recurs, no sé si d'alçada, d'altura o d'aixecament, a favor de l'interès social del centre comercial de Portopí.

Vosaltres, abastadors, apicultors, adroguers, agents de viatges, alambiners, apagallums, apoderats, apòstates, apòstols, apotecaris, aprenents, àrbitres, arcabussers, argenteres, arlots, arquers, arquitectes, arpegadors, arriscats, arrogants, artesans, articulistes, artillers, arxivers, aspirants, assagistes, assaonadors, asseguradors, assessors, associats, atletes, autors, aviadors, avorrits, bacins, bagasses, baiaderes, bajans, bajocs, balladors, ballarugues, bandejats, bandolers, barbers, barbs, bardaixes, barjaules, barquers, barracaires, barralers, barrams, barraters, barrobiners, bastaixos, bastoners, batedors, bibliotecaris, birladors, blanquers, botellers, botiguers, botxins, bovers, bracers, brètols, brivalls, bruixes, bugaders, brugers, bunyolers, burletes, buscagatosers, cabanyers, cabastrers, cacaueters, cadirers, caixers, calafats, calceters, calcògrafs, calderers, camalluents, cambrers, caminaires, camperols, cancellers, cançonetistes, candelers, canoners, cantadors, canvistes, capdavaners, caramaseres, caravaners, carboners, carnisers, carreters, carters, caseres, casqueters, castenyeres, catedràtics, catequistes, cenobites, censors, classers, clowns, coadjutors, coblares, cobradores, coetaires, cofrers, col·laboradors, colonistes, comares, comentaristes, comerciants, confiters, conradores, concellers, consignadors, constructors, coralers, corsaris, cosidores, cotxers, criadors, decoradors, dentistes, disseccadors, domadors, dramaturgs, droguers, druides, duumvirs, ebenistes, economistes, educadors, emblanquinadors, empresaris, enamoradors, endevinadors, enrajoladors, entrenadors, equilibristes, escrivans, estanquers, exorcistes, fabricants, farratjadors, ferrers, figueralleres, filadors, financers, flabiolers, floristes, forners, fogoners, forjadors, fossers, fotogràfs, furoners, fusters, gabiers, galifardeus, galiots, gambers, ganiveters, garbers, gestors, gladiadors, glossadors, gomers, gravadors, guaites, historiadors, histrions, hotelers, humoristes, imatgers, impressors, instructors, intermediaris, investigadors, jornalers, jubilats, jugadors, llanterners, lleixivers, llenyeters, llibreters, macers, margers, majors, majordoms, majoristes, malabaristes, maleters, maquinistes, mariners, missers, moliners, músics, noliejadors, obrers, oliers, pagesos, pallassos, pedacers, pedrers, penyalers, perfumers, pèrits, perruquers, personers, pescadors, picapedrers, pintors, pirotèncics, queixalers, quincallaires, rellotgers, sabaters, saboners, solpassers, saigs, saludadors, sanadors, sastres, seders, segadors, senecals, senyellers, tallistes, taxidermistes, traguers, tramviaris, uixers, vaquers, velers, venedors, vidriers, vigies, vilatans, vinyaters, visitadors, vocalistes i zeladors, petits i mitjans empresaris, comptant els que he deixat per manca d'espai i cervell, vosaltres no sou un interès social, sols serviu per pagar impostos.

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA (1950-1970)

DE M. LÓPEZ CRESPI ES POT TROBAR

A TOTES LES LLIBRERIES MALLORQUINES.

EXIGIU-LO AL VOSTRE LLIBRETER SI NO EL TROBAU.

Qui es mossega la llengua?

Es mossega la llengua, per exemple, el catalanoparlant que s'adreça a un desconegut en castellà "perquè no sap quina llengua parla", o que canvia de llengua en conversa amb un castellanoparlant que l'entén, "per cortesia" o "perquè no es pensi que li vull imposar la meua llengua".

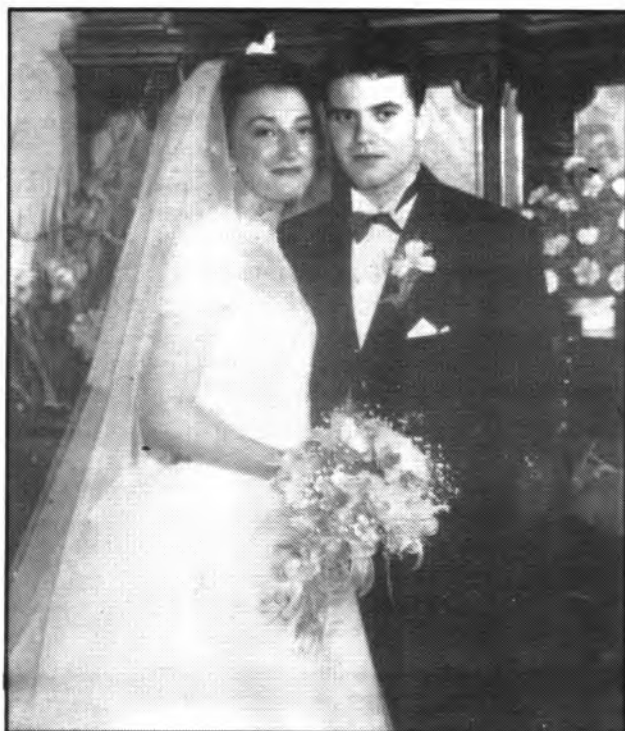
Es mossega la llengua, també, el castellanoparlant que és perfectament capaç de parlar català però no ho fa "porque lo hablo mal", "porque lo respeto demasiado para destruirlo" o "para no fastidiar a mi interlocutor haciéndole esperar a que construya mis frases".

La campanya es proposa que tothom deixi de banda aquests falsos arguments (la pretesa "cortesia", per exemple, en realitat és una barrera que posam al castellanoparlant davant la nostra llengua, i "destrossar una llengua" és condició indispensable per aconseguir aprendre-la). No vos mossegueu la llengua: parlau sempre en català!.

els han dit	han estat insultats	han sentit insultar
"hable en cristiano"	39	24
"hable en la lengua del imperio"	7	12
"hable en español"	48	20
"si eres español, habla en español"	26	15
"no seas polaco"	20	11
"no ladres"	11	8
d'altres de semblants	5	1

"Pongan el mayor cuidado en introducir la lengua castellana, a cuyo fin se darán las providencias más templadas, disimuladas para que se consiga el efecto sin que se note el cuidado." (Instrucción dictada a los Corregidores de Catalunya, 1717)

Na Rosa Ramis i en Joan Palerm se casaren el passat dia 23 de juliol a l'església de Biniali. Feren el sopar de noces a Binicomprat. Foto Velázquez.

N'Antoni Serra i na Vicenta Ortega se cassaren el passat dia 16 de juliol al Jutjat de Valldemossa. Feren el dinar de noces al Restaurant Montebello de les Palmeres. Foto Velázquez.

En Tomàs Garrido Ruiz i na Maria del Carme de Haro López se cassaren el passat dia 25 de juliol al Monastir de la Porciúncula. El dinar de noces fou als Restaurants los Gauchos. Foto Velázquez.

N'Agustí Herrero i n'Isabel Montserrat se casaren el passat dia 2 de juliol a l'Església Parroquial des Coll den Rabassa. El sopar de noces fou a Binicomprat. Foto Velázquez.

En Pere, de la família Roig-Font va fer la seva primera comunió a l'Església Parroquial des Coll den Rabassa. El dinar de comunió fou al Restaurant «Casa Vicente». Foto Velázquez.

El passat dia 10 de juliol, rebé les aigües baptismals, a la parròquia des Coll den Rabassa la nina Marina Osorio a qui veim amb la seva família. Foto Velázquez.

TENNIS SON RIGO

Tennis
Futbol-sala
Håndbol
Petanca
Cir. Footing
Squash
Volei
Mini golf
Tennis Taula
Gimnàs
Final Avda. Son Rigo - Tel. 74 33 66
Sometimes - Palma de Mallorca

No podran deturar la passió catalana per la llibertat

Ensenyances dels nacionalistes irlandesos

Introducció breu

En Parnell fou el polític nacionalista irlandès més popular del segle XIX. Els seus esforços (els esforços del Partit Irlandès) per aconseguir l'autogovern van anar donant pas a formes i perspectives de lluita més radical, tant en el pla polític (Sin Féin, que vol dir Nosaltres Sols), com en el militar (Voluntaris Irlandesos) i d'altres o civils (Lliga Gaèlica, Clann Na Gael).

Els grups més avençats sols poden sortir des de la massa social major. Per això, allà on governen les dretes, els grups neonazis proliferen més. Per això ERC creix allà on hi ha partits catalanistes més grans i més ambigus: hi ha una dinàmica, sense CiU no hauria pogut prosperar ERC.

L'advertència d'en Parnell als anglesos resultà profètica: "Donau a Irlanda un govern propi per mètodes constitucionals o encara les conseqüències d'una revolta". Les virtualitats constitucionals no donaren més fruit que l'anomenada Home Rule (Reglament intern o casolà: autonomia) de l'any 1912, que fou immediatament boicotejat pels Unionistes de les dues illes, en particular a Irlanda del Nord (anomenada per ells Ulster), on es creà una força paramilitar (Voluntaris de l'Ulster), encarregada de vetllar pels drets seculars dels colons, classe amb prerrogatives i prejudicis imperials britànics formada bàsicament per descendents d'escocesos anglicanitzats de religió presbiteriana.

Tom Kettle, autonomista irlandès, va descriure així les coses: "La Home Rule és l'art de pensar correctament sobre els propis afers. L'Unionisme és l'art de pensar incorrectament sobre els afers de tercers". Canviem Home Rule per independència, i Unionisme per espanyolisme i centralisme, i podrem fer una versió autòctona d'en Kettle.

El motí de Curragh, on una part de l'oficialitat britànica destacada a Irlanda es negà a complir ordres de l'Executiu en contra dels Voluntaris Unionistes, és una fita simptomàtica que una part de la classe dirigent i de l'Exèrcit Britànic d'ocupació estaven disposats fins i tot a saltar-se la Constitució i la llei, si calia als seus interessos dins Irlanda.

Probablement i fins i tot ara tindríem un panorama semblant a ca nostra si proclaméssim la independència o àdhuc un Estat confederal.

Amb la creació, al sud, dels Voluntaris Irlandesos, hom encetà una cursa *in crescendo* cap a fets més cruentos que van culminar en la Revolta del 1916 a Dublín, aixafada per les tropes britàniques. L'afusellament dels seus líders, ben populars i en plena guerra mundial (en aquesta primera Gran Guerra, els nacionalistes irlandesos acceptaren majoritàriament d'anar a combatre amb els britànics a les trinxeres de França) constituí un xoc definitiu. La Revolta del 1916 havia de servir als independentistes de lliçó, i d'ací endavant seleccionaren millor llurs objectius. Les forces d'ocupació van anar essent atacades en llurs punts clau: espies i membres del servei d'informació. Aquesta nova tàctica militar prengué volada després de la declaració d'independència pels representants irlandesos, constituïts en parlament alternatiu (Dail) a Dublín, alhora que es formava també un exèrcit d'Irlanda (IRA) i els seus sistemes d'espionatge i contracop, ben palesats al Diumenge de Sang, quan les persones clau del feixisme militar britànic foren exterminats en poques hores i el sistema anglès de dominació definitivament col·lapsat a Irlanda del Sud. Aquest és un breu resum del desenvolupament de la Independència irlandesa, però amen per parts. Heus ací algunes dades interessants.

Regeneració nacional

Arthur Griffith fou el capdavanter nacionalista per

la política de resistència passiva. El famós novel·lista James Joyce en digué: "Griffith fou la primera persona a Irlanda, fins a on arriba la meua informació dels afers del país, que va fer reviscolar l'ideal separatista en una reformulació moderna". El mateix Griffith deia: "Jo sóc independentista, però el poble irlandès no ho és pas. Tanmateix pense que el nostre poble pot arribar a unir-se sota aquesta política si l'obrim i el fem tolerant".

És palès que la no violència i la resistència cívica són els mètodes més moderns, eficaços i ajustats a les societats modernes i els sistemes de dominació derivats. Parlar propagandísticament o sense més de "lluita armada" (com fan els crepuscles) o limitar-se al simple parlamentarisme burgès (com fan des de CiU, UM, PSM... fins a ERC) queda francament coix i poc realista.

Un procés independentista és sempre un procés diguem-ne moralitzador. O sigui, de millorament social. És l'única manera de triomfar: si assoleix una regeneració que millori la cohesió social, el funcionament general d'una societat. Una societat sols accepta un canvi radical quan la situació és molt greu i la proposta de canvi és molt clara i estructurada.

Això s'ha de veure en cada detall. Fins i tot, en els criteris de reclutament per els grups armats irlandesos, la norma era de no reclutar ningú que begués per costum i en excés ni que sovintegés males companyies (policia, soldats o gent tinguda com indesitjable, nacionalment parlant), ni ningú de mal caràcter no hi era tampoc reclutat, ni cap cèl·lula no tenia el poder de reclutar per pròpia decisió ningú. De fet, un esbós del tipus de persona que formava el nucli de l'IRA a les comarques rurals fou descrit així per Sir Henry Lauson, lloctinent general de l'Exèrcit Britànic: "Els capitans de Voluntaris semblen haver estat gairebé tots homes joves, fills de grangers la majoria, alguns mestres d'escola, la major part amb un bon nivell d'educació si hom considera llur classe social, però ignorants, tanmateix, del món i d'un munt de coses, encara que, com a col·lectiu, transparentment sincers i fermes, idealistes, fortament religiosos en llur majoria, i sovint amb un sentit gairebé místic del deure envers llur país. Aquests homes donaren a la tasca d'organitzar llurs voluntaris allò millor en ment i esperit. Lluitaren contra l'alcoholisme i l'autoindulgència i no hi ha cap exageració si diem que, com a conjunt, representaren tot allò millor de llur país..." Això, dit per l'enemic, és la millor lloança que on podria dir de l'enfocament d'uns patriotes que volen la llibertat per al seu país.

Els catalans hauríem de tenir més humilitat (que és com tenir més realisme) i aprendre, d'aquesta manera, d'experiències reals. No fer-ho és sols fer literatura i manifestos, "paper mullat catalanista" que, dissortadament, ens envolta pertot arreu. Tot parafrasejant Marx podríem dir: "Els independentistes ja hem parlat prou i hem llençat prou manifestos per la independència dels Països Catalans, ara allò que cal és millorar-nos nosaltres mateixos per assolir-la de veres".

Dins l'independentisme irlandès conflueixen sense manies gent diversa. Per exemple, l'encontre inicial del Comitè d'Armament havia estat arrecerat a ca la filla fadrina de l'arxidiaca protestant de Meth, i les armes havien estat adquirides per un ex-cònsol britànic. Tot un exemple de moviment ben popular.

La majoria d'independentistes militants eren cristians i combatien enèrgicament l'autoindulgència que impedeix l'autocrítica i el progrés. Tot en contrast amb l'actual nacionalisme català, tant panxacontent i autoindulgent, sempre disposat a treure's les puces de damunt amb qualsevol excusa de malpagador (parle de molts sectors, dissortadament majoritaris al País

Valencià i a les Illes i, probablement a altres àrees). En James Connolly, un dels més destacats dirigents independentistes, deia: "Prec per tots els homes valents que compleixen llur deure segons llur enteniment".

L'independentisme i el nacionalisme s'endinsà també en cànctics i himnes populars, en la cultura popular quotidiana. Vegem per exemple una balada en memòria dels patriotes executats amb motiu de la Revolta de 1916:

"De debò tenia jo un amor, si mai n'ha tingut cap [noia.

Jo en tenia un, era ver, i ell era xicot valent.

Un radiant Dilluns de Pasqua, a la vora dels seus [companyans intrèpids,

Marxà per deslliurar Irlanda.

Tot voltant el meu barret duré la cinta, la tricolor.

Ben en cercle, fins a la diada de la meua mort,

I si algú em demana perquè la hi port,

Li haig de dir que és pel meu ver amor

Que mai més no el podré tornar a veure".

O bé l'himne cantat a les esglésies irlandeses durant els anys més violents de la independència irlandesa:

Deixeu-me dur Vostra Creu per Irlanda, Senyor!
Que l'hora de la veritat és arribada,
I les angoixes i penes del sacrifici
Poden ben bé ser enteses pels estimats

[companyans,

Tanmateix, Tu, Senyor, pren-me d'entre la

[gentada que s'hi ofrena,

N'hi ha molts de lluny més preparats,

Tot i que ansiosos, tots ells hi són a mort,

Que Irlanda ha de ser mantinguda.

Deixeu-me dur Vostra Creu, per Irlanda, Senyor!

Els meus afers en aquest món en són ben pocs,

I poques les llàgrimes que per mi cauran

Quan segueixi mon camí devers Tu.

Guarda, guarda'ls per els seus éssers estimats:

El germà, el fill, i el pare,

Que la causa que ens estímem no ha de morir mai

A la terra del desig del nostre cor.

Deixeu-me dur Vostra Creu per Irlanda, Senyor!

Per Irlanda, Feble, amb llàgrimes

Pels valls del front ennuvolat,

I el nen de tendra edat;

Per les llars buides de les planes d'or;

I per les esperances de llur futur, també per això!

Deixeu-me dur Vostra Creu per Irlanda, Senyor!

Per la causa d'en Roisin Dubh".

Deia en Gandhi que els himnes ben nacionalitzats són bàsics per reviscolar una nació conquerida. És ben interessant allò que molts grups escoltes, júnors, *boy-scouts*... i també corals, grups de danses de la terra i molts d'altres grups estan fent per la nostra nació. L'estructura de corals i grups sardanístics al Principat és molt sòlida, i també ens els altres països catalans comencen a tenir pes, grups més o menys homòlegs. Són coses que cal fomentar amb gran deler.

Segurament els pobles frustrats són pobles amb molt de poeta per metre quadrat. La poesia sol ser eminentment especulativa, i un succedani de la religió, la lluita i el dolor assumit. Tanmateix la poesia pot ser bella i combativa alhora. El professor Tom Kettle escrigué un sonet de les trinxeres franceses estant, en una lletra a sa germana. Hi acaba expressant el desencís per les execucions del 1916, mentre molts d'irlandesos morien combatent als camps de França:

"Sàpigues que som folls amb l'estúpida mort

Morts no pas per la bandera ni pel Rei ni

[l'Emperador

Sinó per un somni nascut en una barraca de

[pagesos

I per les secretes escriptures dels pobres."

El mateix Tom Kettle digué: "El Castell de Dublín (símbol de l'ocupació anglesa), si no sabia què volien els irlandesos, no hauria mantingut tan infal·liblement la seva tradició de donar-nos exactament allò contrari".

Ricard Colom (continuarà)

El «Frente de Juventudes» i els xuetes

Miquel Lòpez i Crespi

En llibre de Miquel Segura "Memòria xueta" m'ha fet recordar alguns fets i esdeveniments de la meua infantesa poblera. Entre moltes d'altres coses el tema del racisme m'ha tornat a la memòria aquells fastigosos campaments organitzats pel "Frente de Juventudes", a Alcúdia, on els falangistes ensenyaven a perseguir xuetes. En el meu llibre "L'Antifranquisme a Mallorca" (1) -un petit resum de les meves memòries- he procurat deixar constància d'aquestes odioses injustícies propugnades pels feixistes. A l'escola graduada on vaig aprendre de llegir i escriure -un centre que manà construir un oncle-avi meu que havia estat batle de sa Pobra en temps de la dictadura de Primo de Rivera, en Miquel Crespi-, ens feien formar als matins i, drets, braç en alt, fent la salutació romana, cantàvem estranys himnes imperials abans d'entrar a classe. Em repugnaven les guturals melodies franquistes amb acompanyament de tambor. No podia suportar, em feia fàstic alçar la mà. Fou pitjor quan, als deu anys, aprovat l'examen d'ingrés per a poder cursar el batxillerat, vaig anar a estudiar a l'Institut. Dèiem "Institut" a un vell magatzem de gra i altres productes agrícoles que, en la postguerra, havia servit de presó per als captius republicans. Jo no sabia que a les aules on estudiava, pocs anys enrere, hi va romandre presoner el meu pare. No m'ho va dir mentre vaig ser al centre! Ho vaig saber més endavant, per boca d'un oncle. Al magatzem de Can Garroví hi havien estat molts mesos els ex-combatents de la llibertat, els homes que havien provat de salvar els pobles de l'estat de la bèstia feixista i, ara, amb la pistola a l'esquena, eren obligats a picar pedra fent les carreteres militars que envoltaven la badia d'Alcúdia.

Record que no podia suportar les mentides -jo ja sabia que eren falsedats- de la "Formación del Espíritu Nacional". El professor de "política", com anomenàvem aquella monstruositat sense cap ni peus de la història oficial feixista, no era pobler. Cada matí, amb una moderna moto "Guzzi" -una meravella de la locomoció en un temps sense els moderns cotxes esportius del present-, arribava a l'Institut. Per les converses que sentia a casa, per les fotografies de la família, les velles revistes trobades al canterano, intuïa que els autèntics herois, els "bons", eren els republicans, l'exèrcit popular, les milícies antifeixistes en les quals, al costat de Durruti, Lister o Modesto, lluitaren el pare i els meus oncles.

Capvespres plujosos plens de citacions de Franco i José Antonio, els Reis Catòlics Isabel i Ferran, escoltant, sense poder-hi fer res, les "heroicitats" dels defensors de El Alcázar de Toledo, la Gloriosa División Azul. Mirava per la finestra en un intent desesperat d'alliberar-me de l'eterna farsa que pugnava per dominar el meu esperit infantil. Rememorava tonades del camp, rondalles de la padrina. Qualsevol cosa em servia per no haver d'aprendre l'absurd diluvi de foc que no tenia res a veure amb la meua vida particular, amb la família ni amb el meu poble.

El ferm rebuig als homes de la Falange es consolidà després d'anar a un parell de campaments del "Frente de Juventudes". Era una obligació, de voler aprovar l'assignatura que ens donava el professor inqueru. Per molt bones notes que haguessis obtingut, si no anaves al campament, suspès.

S'anomenava "Campamento de la Victoria". Les

tendes de campanya ocupaven una bona extensió dels boscos de pins que hi havia anant a l'ermita de la Victòria. Allà, disfressats de joves falangistes, amb el jou i les fletxes al pit, accentuaven el rentat de cervell amb combinació amb un parell de clergues que cooperaven activament amb els comissaris feixistes. El primer que ens ensenyaren fou perseguir els xuetes. Record el capellà, amb camisa blava, a l'horabaixa, després d'haver dinat, repetint un per un -perquè els aprenguéssim de memòria- els cognoms dels qui -deia, furios- havien ajudat a matar Nostre Senyor Jesucrist. Al poble, tenia molts amics que s'anomenaven Picó, Pomar o Segura. Mai els havia relacionat amb crim tan gran contra la humanitat! El mossèn i el professor de "Formación del Espíritu Nacional" assenyalaven, amenaçadors, els companys del campament que tenien la desgràcia de ser portadors de tals cognoms: "No te escondas entre los compañeros, Valls!"; "Eres un cobarde, Miró, de la 'raza' tenías que ser!"; "Agulló... dime... ¿de dónde saca el dinero tu familia, si no trabajáis en el campo?". Allò era una folia. Els pobres al-lots no sabien on amagar-se. Tornaven vermells. Crec que mai he vist patir tant un infant. Era pitjor que si els haguessin pegat amb un fuet o amb un garrot fins a fer-los sang. A les nits, grups de companys fanatitzats per les autoritats del campament anaven de tenda en tenda i tiraven aigua damunt els pobres "xuetes", els pintaven la cara amb pasta de dents o carbó. Aquella inhumana unió entre la Falange i els capellans per a fer la vida impossible als meus amics del poble, els desgraciats que tenien la mala sort de portar els cognoms blasfems, acabà de consolidar el meu odi visceral per tot el que tingués a veure amb José Antonio, Franco, el jou i les fletxes, els "Gloriosos defensores del Alcázar" o el "Imperio Español de Isabel i Fernando".

A poc a poc vaig anar ordint la meua venjança. A sa Pobra, el "Frente de Juventudes" tenia un local, una casa que servia per a reunions i activitats diverses -organització de campionats esportius o de "cultura" falangista-. La primera casa que tingueren era darrere l'Ajuntament. Més endavant es canviaren de lloc i obriren -amb assistència de les primeres autoritats- un nou cau al carrer de l'Escola, prop d'on vivia la meua besàvia. Les parets de les distintes cambres estaven adornades amb els treballs que ens obligaven a fer a l'Institut. Murals amb la vida de Mola, Franco, Yagüe, José Antonio, Calvo Sotelo, Ramiro de Maeztu. Dibuxos amb els herois principals del Gran Imperi Espanyol "donde nunca se ponía el sol": els Reis Catòlics, Hernán Cortés, Pizarro, el rei Carles I, Felip II... El professor ens manava dibuixar el mapa del món amb l'obligació d'indicar la grandària i extensió del famós "Imperi". Les consignes falangistes, envoltades per angelets i guerrers, omplien cada una de les habitacions on, en teoria, els joves de sa Pobra havíem de passar les hores de lleure jugant al parxís, a escacs, o pintant i dibuixant tan engrescadores "aventures culturals".

Amb el meu amic de la infantesa, en Sebastià Bennàssar, de Can Pelí, un dia decidírem passar a l'acció. Un vespre, quan havien tancat i no hi havia ningú dintre, agafàrem la clau de la finestra on la deixaven -tots els al-lots en sabíem l'amagatall- i, decidits, hi entràrem sense obrir els llums. No era qüestió que ens trobassin!

Primer espanyàrem els cartells amb les històries de Franco i José Antonio, Mola i Queipo de Llano, Hernán Cortés i els Reis Catòlics. No en deixàrem ni un! Els fèiem bocins a poc a poc, fruit de l'acció. No vull amagar que ens posseïa una certa por. Si ens haguessin trobat, l'escàndol hagués estat majúscul! Però en aquells moments allò ens semblava un acte completament alliberador. Després, amb carbó, anàrem tapant totes les consignes de Falange que hi havia a les parets fins a deixar-les irreconeixibles. Dibuíem amb fúria, fent-nos mal a les mans, espitjant amb força el carbó. Per acabar d'arrodonir la feta, anàrem agafant un a un els jocs de parxís, les pilotes amb el segells "Frente de Juventudes", les capses amb les peces de dames i escacs i, una a una, les llançàrem al pou del pati. Feien una seca remor en caure a baix. Clac!, Clac!, Clac!. Podies contar, u, dos, tres, quatre, fins que els objectes ensopegaven amb l'aigua profunda del fons. Silenciosament tornàrem a tancar el pany de la porta, deixàrem la clau en el mateix lloc, a la finestra, i partírem.

A l'endemà, el professor de "Formación del Espíritu Nacional" vingué emmurriat. No va dir res. Durant un parell de setmanes ens va fer córrer fins a esgotar-nos. Per una temporada s'acabà el jugar al futbol a l'hora del "recreo". El director també ens mirava mentre entràvem a classe, intrigat, pensant qui podia haver estat el culpable de l'endemesa. Oficialment no digueren res. El falangista ens feia córrer, a tota la classe, amb ràbia, com si volgués matar-nos. Potser pensava que allò només podia ser obra dels de tercer o quart. I no s'errava! Suàvem, sota el càstig silenciós; però, per dintre, tant en Sebastià de Can Pelí com jo mateix érem immensament feliços. Era a finals de l'any 1959. Aquella fa ser la meua primera acció pràctica d'antifranquisme. La record com altres deuen recordar un "excel·lent" en les notes de fi de curs.

Durant molts mesos, en Sebastià i jo anàrem a classe amb la rialla als llavis. Intuíem que no servien de res les mentides oficials. No ens havien pogut doblegar, fer creure una falsa història curulla de mentides. Havíem vençut l'adoctrinament. I això era l'únic que ens importava. Per això l'alegria ens sortia pels ulls, com un raig inabastable de llum.

(1) L'Antifranquisme a Mallorca (1950-1970). Miquel Lòpez Crespi. Editorial "El Tall del Temps" 118. Palma de Mallorca 1994.

A l'estiu

Julia Pere Rado i Garau

Plens de goig i calories ens ha arribat, altre pic, l'estiu, aqueix temps sortat de calor i calor, que envaeix el cos i el cós de la nostra terra.

Sempre a les primeries del juliol els cossos rebutgen les sobtades altes temperatures que ens insufla el nostrat astre rei, esplendorós i lluent, per cobrir i colrar la nostra pell, i tal volta l'anima, per feros canviar, en que sia per breu temps, la manera de viure i perviure.

Anar passejant pels carrers o platges, hom disfruta i desitja poder veure els cossos lluints i colrats de les sílfides normandes, vikingues, germàniques o llatines, en tota la seva plenitud i desigs; n'hi ha qualcuna de massa plena, i les primatxoles, que sempre són a temps de plenar, no aplanar, les seves magres encarnadures.

Com els cossos, les ànimes també senten arribar la nova estació, encara que el tren es torbi un poc més a arribar, i la quietud sol esser, per a mi, un relaxament de l'activitat normal i natural del curs primaveral i hivernenc, i així poder retrobar els llibres i articles llegits aquell temps a correu i poder delir del repàs i retrobar-nos, tal volta millor, amb el sentiment de l'autor.

I si a l'estiu tothom viu, viu amb l'estiu com un riu.

DOS GUÀRDIES CIVILS I UN FOC

El motiu d'aquest escrit es posar de manifest una situació desagradable que vaig viure el passat dia 31 de juliol, en la qual dos números de la Guàrdia Civil són part implicada.

El fet va esser un foc, de poques proporcions que al meu entendre es podia estendre molt més, afectant a més arbres dels que ja havia afectat i a una casa pròxima. Els dos guàrdies civils, quan vaig arribar estaven dins el seu vehicle tot terreny posant de tant en tant la sirena en marxa. Els vaig demanar per què no feien res i van contestar que ja havien avisat els bombers. Nerviosos els vaig demanar mitjans per apagar el foc i contestaren que no tenien cap pala ni cap eina adequada. Vaig botar allà on hi havia el foc amb sandàlies i amb calçons curts i amb l'ajuda d'una branca vaig poder apagar el foc maleint no haver arribat al temps de la Guàrdia Civil i poder salvar una olivera a la qual el foc hi va arribar lentament en contra dels meus esforços, i que de segur amb l'ajuda d'una altra persona l'haguéssim aturat.

Tot el temps que vaig estar apagant el foc els guàrdies civils observaren des de la carretera, a pesar que jo els vaig demanar ajuda. En estar apagat els vaig demanar a què responia la seva actitud i un d'ells mirant-se les sabates lluentes i els calçons nets va dir que no anaven equipats per apagar foc, que aquesta és una feina que no tenien encomanada i que si ho considerava necessari formulàs un escrit de protesta.

Al marge del que feren o deixaren de fer els guàrdies civils, aquí hi ha una greu responsabilitat de totes les autoritats que tenen mal assumides i mal enteses competències contra els focs, i que es necessari que se depurin i se donin explicacions.

És inadmissible que un vehicle tot terreny pagat amb doblers públics i amb dues persones que cobren d'un servici públic i que circula per camins rurals en dies festius de forta calor i alt perill d'incendi, no vagi equipat amb els mínims mitjans imprescindibles per apagar un foc de petites proporcions, però que la no intervenció

ràpida i una mala ratxa de vent pot convertir en una tragèdia, de la qual totes les autoritats competents se'n lamentaran.

Guillem Ramis (Santia Maria)

JOVES PER LA LLENGUA DISTINGEIX MINIMAX

(Redacció) La plataforma JOVES DE MALLORCA PER LA LLENGUA, formada per quaranta entitats i més de 200 voluntaris, que té com a objectius: conscienciar el jovent de la necessitat d'utilitzar la nostra llengua, i promoure'n la presència a tots els àmbits: grans superfícies comercials, hosteleria, esport, cinema, ràdio, televisió... reconeix com a primera entitat per la llengua la cadena d'hipermercats MINIMAX.

Segons paraules dels portaveus: "Els comerços de Mallorca han de fer un esforç per identificar-se amb la societat il·lenca i l'ús de la nostra llengua és un element imprescindible perquè es produeixi aquest apropament. Els clients han de poder adreçar-se a qualsevol establiment en català, han de poder ser atesos en la nostra llengua; la retolació, la publicitat, etc. també ha d'estar dirigida al públic catalanoparlant. Pensam que MINIMAX està fent un esforç en aquest sentit i és per això que els animem a continuar en aquesta tasca que no farà més que normalitzar la nostra societat".

La plataforma convida totes les altres superfícies comercials per tal que es normalitzin lingüísticament. Conscients de la dificultat de dur a terme aquesta tasca s'oferirà un servei gratuït d'assessorament lingüístic, de traducció, s'informarà dels ajuts institucionals existents... Si les condicions econòmiques ho permeten, cada més disposarem d'una pàgina de publicitat als diaris per tal que la població conegui quines són les entitats per la llengua.

Fageda i el PP provoquen el caos circulatori a les avingudes per afavorir El Corte Inglés

(Redacció) Està ben comprovat que la gran superfície forastera EL Corte Inglés, té cera del corpus per dins els despatxos del batle de Palma, Sr. Fageda. L'Ajuntament de Ciutat dona tota casta de facilitats (a canvi de què?) a les empreses foranes mentre tot són emperons i problemes quan les empreses mallorquines han de fer alguna gestió davant Cort. Com es pot comprovar a la fotografia, la construcció del pàrking privat d'El Corte Inglés suposa el caos circulatori a les Avingudes però ja se sap, aquesta és la política del PP i del Sr. Fageda: que se fotin els mallorquins i facilitats per als forasters, beneficis per a El Corte Inglés i perjudicis per a la majoria de la població.

LOS FLAMENCOS
INTERNACIONAL LASER KARAOKE BAR

ESTA NOCHE CANTE SU CANCIÓN
PREFERIDA CON NOSOTROS
SINGEN SIE MIT UNS DEUTSCHE
UND INTERNATIONALE SCHLAGER
POP. USW. JEDEN ABEND

ABIERTO - OPEN - GEOFFNET
21.00 - 5.00 Hrs.

LOS FLAMENCOS

CABALLERO PAMPLONA ORLEANDERS
AMBOS MUNDOS CRISTINA
CAPTUS MARIA ISABEL
CABI
LIDO ACAPULCO GARONDA

PLAYA DE PALMA TROPICAL
SOMETIMES PARK PILARI PLAYA
NEGRESC RIVER
CUBA FI MONT K
CUBO

AL ARENAL

BAL Nº 3 BALNEARIO Nº 4

SERVIM QUALITAT PER TOT MALLORCA

MASCRESPO, S.A.
CARNES Y ALIMENTOS MAS CRESPO, S. A.

Ca'n Caimari, 10 - COLL D'EN RABASSA
Teléf: 26 53 04 - Fax 49 17 68
07007 PALMA DE MALLORCA

EMAYA CONTINUA TUDANT AIGUA SENSE MIRAR PRIM

(Redacció) Mentre ja són molts els pobles mallorquins que sofreixen restriccions d'aigua, EMAYA dirigida per l'incompetent Arturo Cadenas continua dilapidant aigua sense mirar. Aquestes fotos corresponen, la primera als jardins de la Plaça Fleming de Ciutat divendres dia 5 d'agost, i la segona correspon a un monumental escapament d'aigua de la xarxa d'EMAYA produït per uns treballadors de GESA al carrer Marquès de la Cenia de Palma dilluns dia 1 d'agost. Els operaris d'EMAYA van provocar la protesta del veïnats ja que es van torbar més d'una hora per arribar al lloc de l'avaria i tallar el subministrament de la zona. I pensar que Fageda i Cadenas van acusar d'insolidària la Part Forana! Qui és en realitat l'insolidari?

EL PETIT COMERÇ DÓNA VIDA I SEGURETAT A LA BARRIADA

Tres motius per anar a comprar a la petita i mitjana empresa de la barriada

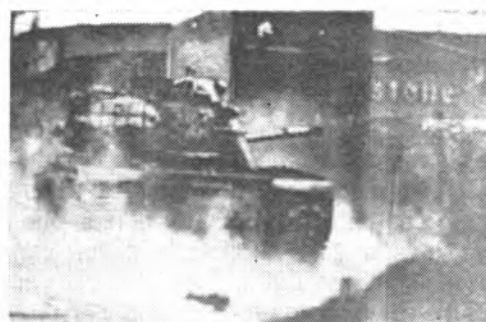
- 1.- Els beneficis de la petita i mitjana empresa mallorquina es reinverteixen a Mallorca la qual cosa provoca que els doblers corrin de mà en mà i arribin a molta més gent.
- 2.- El petit comerç, la majoria de vegades són empreses de tipus familiar que creen llocs de feina estables.
- 3.- La petita i mitjana empresa ofereix un tracte humà i un servei post-venda que mai no podrà oferir la massificació i la despersonalització de les grans superfícies.
- 4.- Un carrer ple de comerços és una garantia contra la degradació i un fre a la inseguretat ciutadana.

**Mallorquins!
Mallorquines!**

No deixeu de comprar als comerços de la barriada o del vostre poble!

És un suggeriment de L'ESTEL DE MALLORCA
El diari dels mallorquins.

Fascitis necrotizante

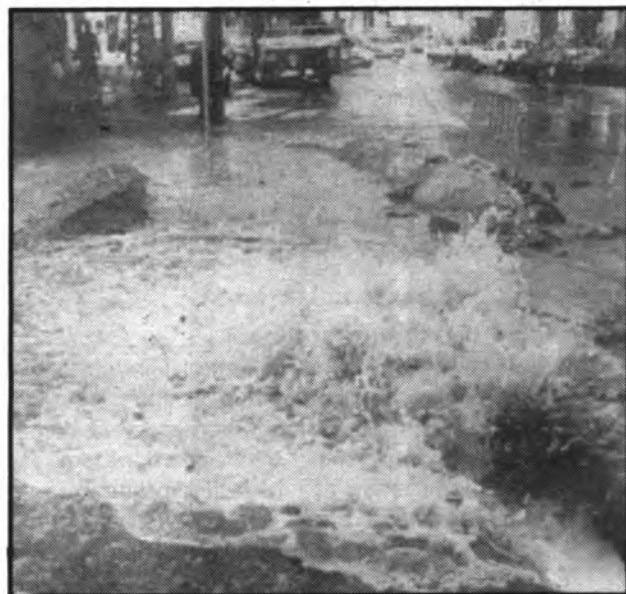
Berlusconi alaba parte de la obra de Mussolini y la número tres del PP al Parlamento Europeo, Mercedes de la Merced, hace lo propio refiriéndose a Franco. ¿Estamos ante una epidemia? ¿Se trata de un virus? Es más, ¿es éste el virus que ha "activado" la bacteria ésa? Bien pudiera ser, ya que la enfermedad que produce dicha bacteria se denomina "fascitis" necrotizante

**MALLORQUINS!
MALLORQUINES!**

COMPRAU PRODUCTES DE MALLORCA!

SÓN ELS MILLORS DEL MÓN!

És una suggeriment de l'ESTEL DE MALLORCA
El diari dels mallorquins.

ralf
SPORT WEAR

Tot tipus de
brodats
Carrer de
l'Arenal, 8
Edifici
Sometimes
Parck
Can Pastilla

**Moda Aus
Ibiza**
C/. Gregal, 3
Tlf 265258.
Can Pastilla

FUN CENTER
fc
Lloguer i venta de patins
Carrer de l'Arenal, 8-46
Sometimes

IAE Lloyd Adriatico

AGENCIA URBANA COLL D'EN RABASSA

Tota classe d'assegurances
C/. Cardenal Rossell, 19
Tlf 267626. Fax 491521
07007 Coll den Rabassa

Xabec, 3
Can Pastilla

C/. Cardenal Rossell, 38 Tel. 26 19 51 COLL D'EN RABASSA

**INTERPAPER
BALEAR**

Articles Foto-Video — Albums per a fotografies
Marcs per a fotos — Albums de Reportatges
Distribuidora Fotografia — Químics per a Minilabs
Càmeres — «Carretes» Kodak i Fuji

JOAN SAGRISTÀ I SANTOJA
Majorista en material de Fotografia

Carrer Tinent Oyaga, 18 baixos — Tel. 75 94 46 - 07004 Mallorca

Revelats en una hora, reportatges
foto-vídeo, fotos d'estudi, fotos
carnet, fotocòpies, vases a mida,
plastificats.

Cardenal Rossell, 60 A. Tlf 260371.
Fax 260371. 07007 Coll den Rabassa

SERVICIO OFICIAL OPEL

SERVIAUTO ARENAL S.A.

Carretera Militar, 185 - LAS CADENAS
07600 EL ARENAL - PALMA (BALEARES)

Tel. 26 81 11
Fax 74 32 77

Carretera Militar, 185 Ses Cadenes
07600 S'ARENAL DE MALLORCA

El cristianismo sota la dominació àrab

Quan els àrabs varen venir als territoris que més endavant esdevindrien els Països Catalans, el segle VIII, el procés d'assimilació del cristianisme estava molt avançat en moltes contrades. Però encara no tota la població havia estat cristianitzada, ni tampoc l'Església estava prou unificada sota la direcció dels bisbes per poder sentir-se forta i encarar-se a les influències religioses i culturals dels nous invasors.

No ens ha de sorprendre, doncs, que a la Catalunya Nova, al País Valencià i a Mallorca, la religió i la llengua dels nouvinguts prosperassin. Si a la Catalunya Vella els sarraïns tingueren una influència relativa fou perquè la seva presència no es perllongà gaire temps —uns vuitanta anys— i no donà temps que la cultura islàmica arrelàs.

La nova situació

En dominar un nou territori, els musulmans convidaven la població indígena a fer-se mahometans, però els habitants no eren perseguits per raó de llurs creences religioses.

Es varen fer molts acords entre els hispano-gots i els àrabs. Coneixem el text del conveni pactat entre 'Abd al'Aziz i el duc visigot Tudmir, datat el 713, el qual devia ésser més o menys semblant a d'altres estipulacions. Entre d'altres coses diu: "... no seran violentats en llur religió, ni cremades ni robades llurs esglésies. No serà —Tudmir— desposseït del seu senyoriu, mentre es mantingui lleial i sincer i compleixi les estipulacions..."

Molts prelats hispans seguiren presidint les seves diòcesis, perquè els musulmans entraren pacíficament en aquelles ciutats; com Eusend, que havia estat als concilis celebrats a Toledo els anys 688 i 693 i era bisbe de Lleida quan els àrabs entraren, el 713. Si més no la tolerància no va impedir que els mahometans s'apoderessin d'algunes catedrals i les transformassin en mesquites tal com esdevingué amb la basílica paleocristiana de Barcelona i la seu de Girona.

La tolerància religiosa

Els cristians havien d'abstenir-se de la predicació i de l'ensenyament religiós de caràcter públic i, sobretot, de fer prosèlits entre els mahometans.

Nogensmenys, moltes disposicions generals, donades en sentit d'exclusivitat religiosa per la legislació musulmà, no eren observades al peu de la lletra, i el culte cristià era més lliure on els mossàrabs (1) eren majoria.

Quan res no feia perillar la seguretat dels invasors, es permetia als cristians de concórrer als seus temples públicament i ésser convocats al toc de les campanes.

Es tolerava als lectors i als psalmistes d'alçar la veu des de la trona i des del cor, se'ls deixava dur els difunts pels carrers amb la creu alçada i, àdhuc, la vida monàstica seguia amb normalitat.

L'Església visigòtica

No cal dir que l'Església visigòtica va perdre la influència política i social durant les invasions sarraïnes. Paradoxalment, tingué més independència que amb els visigots, per tal com s'hi produí la separació de poder i desaparegué la precedent interpenetració de les jerarquies polítiques i eclesiàstiques.

Tant l'elecció de bisbes com la convocatòria de concilis eren ja afers dels mateixos cristians, i només en casos excepcionals i greus els emirs es permetien alguna intervenció.

Un exemple d'aquest intervencionisme escadusser fou quan 'Ali Ibn Mègahib, rei de Dènia i Mallorca, posà totes les esglésies mossàrabs dels seus territoris sota la jurisdicció del bisbat barceloní, el 1050.

Algunes diòcesis desaparegueren, tal com s'esdevingué a Xàtiva, Tortosa, Dènia, Egara, Empúries,

Ausona, Lleida, Tarragona i Elna. D'altres restaren deseparades temporalment perquè, obligats per circumstàncies excepcionals, els bisbes fugiren a les contrades del nord.

Nous temples sobre velles esglésies

Reeixiren aviat les seus d'Elna, Urgell i Elx. Sembla que els barcelonins pogueren bastir nous temples damunt el sòl de velles esglésies enrunades.

Consta la subsistència del bisbat de València, ciutat en la qual els mossàrabs eren una comunitat important. Els historiadors de Mallorca creuen que el culte cristià no va desaparèixer durant tot el temps que l'illa fou ocupada. L'església de Santa Eulàlia de Ciutat de Mallorca, la qual havia estat bastida abans de l'ocupació sarraïna, mai no serví de mesquita.

Els primers nuclis de resistència

Hom no va voler sotmetre's al jou dels àrabs. Alguns notables i alguns clergues d'origen visigot es refugiaren a les valls pirinenques i d'aquesta fàisó es formaren els primers nuclis de resistència oposats als invasors.

Entre els clergues exiliats hi ha Prosperus, bisbe de Tarragona la ciutat es resistí, fou devastada i durant quatre segles romangué deshabitada—, que amb alguns seguidors se'n va anar a Capodimont, Itàlia. Un dels tresors que s'endugueren fou el famós Oracional visigot, de la Biblioteca de la catedral de Verona, el qual feien servir a Tarragona vers el segle VIII.

Conversions a l'islam

La majoria de la població indígena seguí nominalment cristiana, però hi hagué conversions a l'Islam.

El prestigi dels que manaven, l'atractiu de la seva cultura, l'alliberament de la pressió fiscal i la conservació d'antics privilegis, motivaren alguns canvis de religió. Els serfs dels no musulmans assolien la llibertat en fer-se mahometans i, d'acord amb les lleis coràniques, esdevien lliberts d'Al-là, encara que, en la majoria dels casos, la seva situació social no va millorar gaire.

Juntament amb la nova religió, els neòfits adoptaven els costums musulmans i es canviaven el nom, per la qual cosa és difícil distingir entre els assimilats i els islàmics de nissaga.

José Manuel Luna.

El passat dia 20 de juliol, al restaurant Tropical de Llucmajor se fa formar el Comitè Local d'Unió Mallorquina de Llucmajor. Fou elegit president Josep Manuel Luna, secretari Baltasar Baros, vocals Pere Balaguer, Bartomeu Adrover, Cosme Oliver, Jumià Ferragut i Josep Vizcaino.

Unes dinasties muladites

Vers l'any 715, arran de la invasió, Fortunius, comte visigot d'una extensa vall de l'Ebre, es va fer mahometà. La seva conversió originà unes dinasties muladites (els musulmans d'origen cristià), de nissaga hispano-visigoda que s'arabitzaven per tal de conservar llur influència político-social, i col·laboraven amb els ocupants.

Alguns anys més tard, d'alguns clans eixiren, unes vegades de fet i altres per dret, els reietons de Lleida i d'Osca.

La controvèrsia adopcionista

Al llindar de l'establiment de la Marca Hispànica, el segle VIII, hi havia l'esperança de cristianitzar els mahometans. Per tal de fer-los entenedor el misteri de la Trinitat, i també els pagans que encara no havien estat evangelitzats, hom cercà arguments teològics en l'antiga tradició del Priscil·lianisme i de l'Arrianisme. Es retornà, doncs, a la cristologia adopcionista. Aquesta cristologia proclama que "Jesús, si bé en tant que Déu és Fill natural de Déu, en tant que home no és més que fill adoptiu".

A les terres frontereres

Abans del 780, Fèlix, un jove monjo evangelitzador de les terres frontereres, delerós de fer entendre la seva predicació, propagà la idea adopcionista i escrigué una Disputació contra un sarraí.

La comunitat monàstica de Sant Sadurní de Tavèrnoles, de la qual procedia, s'adherí a la formulació cristològica, l'elegí abat i, com que Fèlix tenia fama de santedat, fou consagrat bisbe d'Urgell quan encara aquesta diòcesi estava als territoris ocupats.

A la Hispània islàmica l'arquebisbe de Toledo, Elipant, home arrauxat i arrogant, tanmateix proclamava la mateixa cristologia.

Reacció de la cort carolíngia

Assabentada de "l'heretgia felicià", la cort carolíngia, que volia consolidar el seu domini de les terres catalanes tot just annexionades, va començar la repressió contra Fèlix i els seus seguidors, el 791.

La polèmica fou arborada. Hi intervingueren les grans eminències d'aquell temps: el beat i monjo de Lièbana, autor dels cèlebres comentaris a l'Apocalipsi i Daniel, Alcuí, director de l'escola paletina de Carlemany i revisor de la Bíblia llatina, i Benet d'Ariana, abat reformador d'origen got, que vingué a predicar contra l'adopcionisme.

Controvèrsies i trencament

La controvèrsia comportà el trencament de la jerarquia visigòtica-mossàrab, de tal forma que Narbona, amb la Marca Hispànica, Oviedo i després Sant Jaume de Galícia, s'independitzaren de la Seu Metropolitana de Toledo.

Si us plau per força, Fèlix hagué de retractar-se de les seves conviccions, més d'una vegada, però el bisbe urgellès morí tan adopcionista com havia viscut.

Allò que es debatia de debò

Una vegada traspassats Fèlix i Elipand, l'afer es va anar esvaint, ja que més que una qüestió dogmàtica, que no podia ésser entesa fora del cercle reduït del teòlegs, allò que es debatia de debò era si les terres catalano-septimanen havien de seguir lligades a la Seu Toledana o incorporar-se a l'Església franca. **Joan González i Pastor**

(1) Mossàrab. Cristià que vivia entre els moros d'Espanya durant la dominació musulmana. Parlar romànic dels indígenes hispànics durant la dominació musulmana.

Psalm de combat contra els reis i jutjes dolents

Per què es revoltan les gents,
i els pobles cavil·len vanitats?
s'aixecaran els reis de la terra,
i prínceps consultaran units
contra Déu i el seu elegit,
tot dient:
"Partim els seus lligams
i tirem fora les seves cordes".
Qui viu als cels se'n riurà;
el Senyor se'n burlarà.
Després els posarà furiós
i els trastocarà amb la seva ira.
però jo he posat mon rei
damunt Sió, la meva muntanya santa.
Escamparé el decret.
Deu m'ha dit: Tu ets mon fill;
jo t'engendrè avui:
Demana'm i et daré
per herència les nacions,
i com a possessió teva
els llocs més allunyats d'arreu.
Els destrossaràs amb cops de ferro;
Com a pitxers de terrissa els
esmicolaràs".
Ara, doncs, oh reis!, sigau prudents,
admeteu la crida que us avisa,
jutges de la terra..."
(Psalm 2:1-10)

"Perquè ell deslliurà
el necessitat que clamarà,
i l'afligit que no tenia
ningú per auxiliar-lo..."
(Psalm 72:12)

"Fins quan jutjareu
injustament i acceptareu
la gentota sense pietat?"
Defenseu el dèbil i l'orfe;
feu justícia a l'afligit i al
necessitat.
Deslliureu l'afligit i el
necessitat; alliberau-lo de mans
dels despietats.
No en saben, no ho entenen,
caminen en tenebres;
tots els ciments de la terra
trontollen.
Jo diguí: "... però com a homes
moureu, i com a qualsevol dels
prínceps caureu..."
(Psalm 82:27)

El franquisme d'en Francesc Gilet

Es Gall

Mal vos paresqui mentida,
és ben cert que En Franco és viu
i per cert té llarga vida;
l'ànima li ha redimida
En Gilet aquest estiu.

Té el cap quadrat com En Franco,
pensant segueix el seu fil;
una Espanya al seu estil
creu que mereix més o manco
altre cop guerra civil.

Ell ha escrit un gran sofisma
en *El Mundo*, doctoral
diu que es va cap a l'abisme,
confont separatisme
amb una Espanya plural.

L'una i gran "nació espanyola"
p'En Gilet és damunt tot,
la que altres nacions assola
i la nostra, que rodola;
emperò En Gilet se'n fot.

Més que buida autonomia
per les nacions sense estat
res no vol ni policia,
perquè això diu que rompia
de s'Espanya la unitat.

Ell creu que és cosa sinistre
que En Pujol sigui tan llest
i se val d'aquest registre
perquè espera ser ministre
si N'Aznar comanda prest.

No li importa, no, el seu poble,
què té més?, ni fu ni fa!
serví el partit és més noble
que mirar pel ciutadà.
El PP duu En Franco dins,
el s'ha enviat, no el traurà...
Mentre el voteu, no serà
Mallorca pels mallorquins.

Es Mollet C/. SIRENA, 1
Tel. 24 71 09
Diumenges Tancat
PEIX I MARISC
A LA PLANXA
ES PORTITXOL - ES MOLINAR

**Altres pic,
n'Alemanys!**
Es Gall

Alemanys, tens la ment sana?
Enraones com un mul.
És la nació castellana
la que ens dona a tots pes cul!

Amb nostres doblers Espanya
castellà en televisions,
ràdios, premsa hi fot; sa banya
per tot fica i tant que danya
i ho fa amb els nostres doblers.

Cínic, com Neró de Roma,
ca nostra vols pegar foc;
si no gustes l'idioma
al pardal posa-t'hi un foc.

Si nostre Govern cultura
amb doblers fa un poc, com cal,
si et fa caguetes o agrura,
vés al metge, si això et dura...
Deixa l'Obra Cultural.

Ja està bé que un de ca nostra
pari per tot garbellins;
tanmateix és bona mostra
que, malgrat la ploma vostra,
Mallorca és pels mallorquins.

**JOIERIA
MARIA
JOSÉ**

Durant aquest mes d'agost, oferta de collars
de 18 quirats a preu de cost
També us oferim un extens assortiment de
rellotges de diverses marques (Selko, Festina,
Benetton, Micro, etc.). Vases de plata i
objectes de regal.
C/. Cardenal Rossell, 52. Tlf 26 22 94
Coll d'en Rabassa

presenta aquest anunci i tindràs matrícula gratuïta

superforma ZEUS

GIMNASIO ZEUS

AEROBIC (3 NIVELLS INTENSITAT - STEPS)

FITNESS - MUSCULACIO

FORMA I SALUT FISICA

LLOGUER DE PATINS

"IN LINE"

Gimnàs ZEUS, c/ Singladura 13, Ca'n Pastilla Tel. 26 22 14

Què opinau de la construcció d'una presó nova a Mallorca?

Rafel Rotger i Pere Salleres. En contra. No ens fa cap gràcia tenir aquests veinats. Si fan una presó grossa vendran més delinqüents espanyols.

Jaume Serra (Can Serra). Totalment en contra. A Mallorca no hi ha tants de presos. Cada pres ha d'estar a la seva terra.

Clients Bar Palmanyola. Fora presó! Que s'enduguin els presos forasters a fora. No volem ésser una colònia penitenciària.

Joana Marí i Josefina Pasqual. Estam contra la presó i contra la incineradora. La presó és un mal veinat i la incineradora produeix càncer.

Tomàs Figuera (bancari). Estic en contra que facin una presó a qualsevol lloc de Mallorca. Cadascú que guardi els seus presos. Només n'hi ha 400 que hagin nascut a Mallorca.

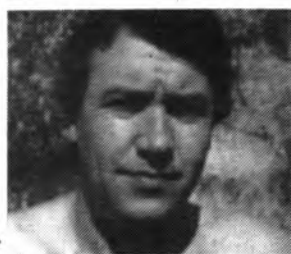
Tomeu Obrador (Palmanyola). Hi estic en contra. Cadascú s'ha de quedar amb els seus delinqüents i l'actual presó sobrarà.

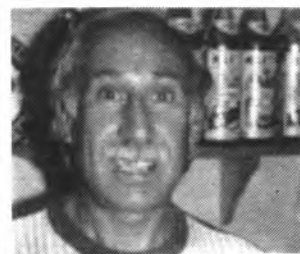
Angel Moreno (Palmanyola). Tant la presó com la incineradora ens perjudica. Que s'enduguin els presos forasters a la seva terra i la presó sobrarà.

Catalina Ribot (auxiliar apotecària). No hi estic d'acord. Mallorca és un lloc turístic i no ha de menester cap presó nova. Que arreglin i engrandesquin la vella i que no duguin presos de fora.

Vicenç Martí (El Valencià). No a la presó! Aquests són uns mals veinats. Que la facin a Espanya, que és ben gran. Tanmateix la majoria dels presos són espanyols.

Podridura

Julià Pere Rado i Garau

La podridura com a principal component de la descomposició de la matèria orgànica sol ésser la millor forma natural per femtar els conreus.

Darrerament les noves tecnologies, que envaeixen totes i cada una de les formes de vida i de mort, s'acosten cada pic més fins a l'ànima de l'ésser humà, pressionat per la cobdícia dels seus impulsos, aixecant als quatre, vuit o setze vents, tot el més dolent i barroer cap a la seva mateixa espècie, la humana, agegantant el més lleu defecte, quan cal i davant el seu públic, fins al cim de la més degradant condició de l'home, ell mateix.

Hi ha molts d'estudis, científics, literaris, de comunicació, filològics, etc, que detecten i posen la mà dins el cau més profund de l'home vers l'home que, esperonat per l'odi, la incapacitat, el rebuig, la inoperància o simplement pel fet de fer-se "el millor", arramben contra el seu propi destí: ésser esperit sense cos ni veu a ca seva, ésser negres que s'emblanquinen la cara per assemblar-se als seus conqueridors.

No basta fer net el bestiar per no sentir olor, cal desinfectar, amb *zotal* pur l'estable per esvaïr tota la podridura que hi ha dins, si no la bèstia quedarà impregnada de l'aroma de la femta, i per aconseguir que l'obra desitjada sia completa s'ha d'eliminar tot el que sia menester.

"Els polítics han après a dir crítica i autocrítica a l'enveja i a la gelosia." (Camada, Jaume Santandreu)

Adaptació catalana d'en Bertolt Brecht

Amb passa ferma es passava la injustícia.
L'opressió espanyola és amatent a dominar tres-cents anys [més].

La violència garanteix: "Tot seguirà igual".
La veu que trona és la de la prepotència d'una Espanya negra, i el mercat crida la llei del més fort: "Just ara començ".
I per tot, Mallorques, València, Catalunya, molts fan: "No ho [assolirem]".

Qui encara segueix viu que no digui pas "mai".
Els nostres patiments adoben el canvi.
Quan els espanyols hauran bramats com la ponentada socarradora, vindrà una brisa de tramuntana.
De què depèn que continuï l'opressió? De nosaltres, qui [ens deixem].

De què acabi? De nosaltres també, que no millorem.
L'abatut que s'aixequi.
El perdut que lluiti.
Qui podrà parar aquells que ja es coneixen i lluiten?
Els vençuts d'avui són els vencedors de demà, i un poble "no mai" s'esdevé en la flama de l'avui mateix. (Lloanç de la dialèctica, 1932).

Disset emissores de ràdio per als forasters i una per als anglesos; cinc diaris per als forasters i un per als anglesos. Per als mallorquins, res. Què n'opinau, d'això?

Xisco Mas (Maria de la Salut). Això no és just! Jo som apolític, però votaré partits mallorquins com el PSM o UM a veure si canviem de govern.

Maria Torres i Coloma Canyelles (forneres). Aquesta gent del PP i del PSOE demostren amb això que no ens estimen. Hem de votar els nostres, PSM, ERC o UM.

Catalina Pasqual (Muro). No és just! Som mallorquins i ens agrada lo nostre! Aquests del PP que governen no ens estimen. Hem de votar partits mallorquins.

Margalida Bauçà (bar Sa Plaça) No és just. Estam a la nostra terra. Aquests que comanden no mos estimen. Hem de votar partits nacionalistes mallorquins.

Catalina Rosselló (òptica). Aquests que comanden no estimen els mallorquins. Hem de votar partits mallorquins, que miren per la nostra terra.

Catina Valls i les seves veïnes (el Molinar). No hi ha dret. Aquests del PP i del PSOE no estimen les nostres coses. Hem de votar partits mallorquins. Val més lo nostre dolent que lo foraster bo.

Jerònia Hernández (Llucmajor). Mal fet! Mallorca per als mallorquins! Tothom tira cap a ell. Aquests que comanden no ens estimen. Hem de votar els nostres del PSM o UM.

Marilena Aloï (botiga Brises). Aquests que comanden no ens tenen en compte i nosaltres no els hi hem de tenir a ells. Hem de votar UM, els Verds i ERC i canviar de govern.

Jordi Sabater (Can Sabater). Amb això queda demostrat com de poc ens estimen aquests que comanden. Hem de votar Unió Mallorquina si volem que la cosa canviï.

Pere Moll (carnisser). Aquests que comanden discriminen els mallorquins. Hem de votar partits mallorquins. El PP i el PSOE són partits espanyols i defensen Espanya.

Pere Munaret (rentacar). Hem de votar nacionalista si volem tenir les coses en la nostra llengua. Aquesta gent del PP i del PSOE no estimen Mallorca.

Ruben Calvo (llogador de patins). Mal fet! Aquests que comanden no ens estimen. Hem de votar UM, PSM o ERC, que són partits mallorquins.

Joan Net (S'Ancora). Els mallorquins encara hi som. Aquests del PP i del PSOE no ens ajuden. Hem de votar partits mallorquins i la cosa canviarà.

Maria Manresa (rentacar). No és just. Nosaltres no tenim res! Aquests que comanden són espanyols. Hem de votar partits mallorquins, partits com Unió Mallorquina.

Joan Frau i Puri Ariza (papereria). Aquests del PP i del PSOE no ens estimen. Hem de votar partits mallorquins si volem comandar a ca nostra.

Família Carbonell (el Molinar). Vergonya grossa pels qui comanden. Hem de votar partits mallorquins que defensin la nostra cultura.

Carmen Muñoz i fills (Retxa Balear). Els mallorquins, i nosaltres ja ho som, tenim dret a tenir les coses en la nostra llengua. El Govern Balear mira més pels veïnats que per nosaltres. Hem de votar partits mallorquins i tndrem un govern mallorquí.

BAR-CAFETERIA
Club Nàutic
Portitxol

Cada vespre, carn i peix al caliu.
Passeig Barcelo i Mir, 2
Tlf 273868. Portitxol

Confeccions i peces de vestir a mida
Talles grosses

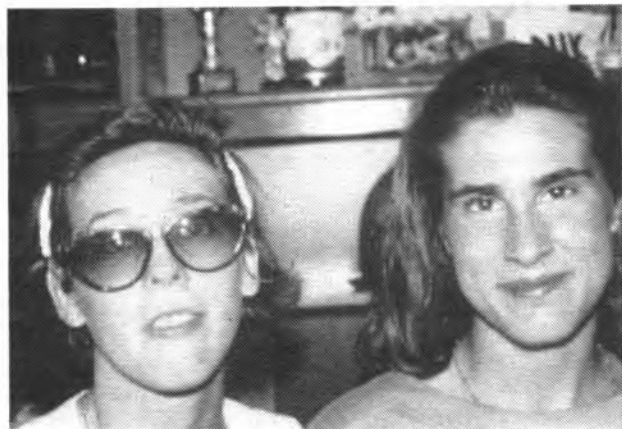

Camisseria a mida, totes les talles

Carrer Tinent Canyelles Alcover, 4
Tlf. 418543. 07006 es Molinar

Disset emissores de ràdio per als forasters i una per als anglesos; cinc diaris per als forasters i un per als anglesos. Per als mallorquins, res. Què n'opinau, d'això?

Sílvia Eras-Lola Rodríguez (rent-a-car). No està bé. Aquests que comanden no ens estimen. Hem de votar UM, que és un partit mallorquí.

Matrimoni Alorda-Fernández (botiguers). És injust. Aquests que comanden del PP i del PSOE no ens estimen gens ni mica.

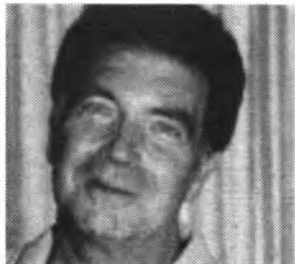
Matrimoni Solà-Aumatell (botiguers). No és just. Es veu que aquests del PP i del PSOE no ens estimen. Estimen els espanyols. Hem d'esser com els catalans i votar nacionalisme. Esquerrers o dretes, però partits mallorquins.

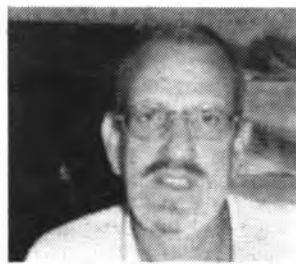
Isabel Busquets (Botiga Pep). Mal fet. No tot ha d'esser per als forasters! No, no ens estimen gens aquests que comanden, hem de votar partits mallorquins.

Ramon Rodríguez (Renacer). Mal fet. Aquests que comanden han de tenir en compte els mallorquins. Hem de votar els nostres, els partits nacionalistes.

Lluís Ruiz (Es Passeig). Mal fet. Aquests que comanden ens tracten com si fóssim indígenes africans. Hem de votar partits nacionals mallorquins d'una vegada.

Joan Encinas (Colom-travel). No és just. Aquests del PP i del PSOE no ens estimen. Hem de votar partits nacionals mallorquins.

Família Ferrer (Molinar). Això és una brutor! Els qui comanden no tenen vergonya! No hem de votar mai més aquests partits espanyols! Hem de votar nacionalista. Unió Mallorquina és dels nostres.

Margalida Sánchez (An Mi). Molt malament. Això és la Mallorca de tots manco dels mallorquins! Sempre vot nacionalista.

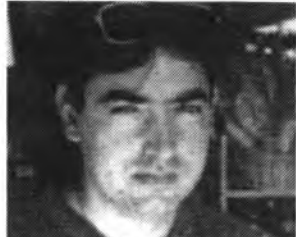
Ventura Oliver (Superalba). Molt mal fet, molt, però. Als mallorquins, ningú ens te en compte. Aquests del PP i del PSOE no ens estimen. Hem de votar els mallorquins d'ERC, PSM o UM, que miren per nosaltres.

Catalina Pons (Llucmajor). Mal fet! Som mallorquins i som a la nostra terra. El PP i el PSOE no ens estimen. Hem de votar partits mallorquins que defensin Mallorca.

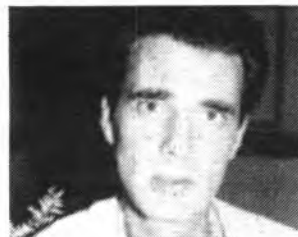
Jordi Payeres (Hotel Bari). Que ens han fet, als mallorquins! Ens han tirat a un racó! Aquesta gent del PP i del PSOE no ens estimen. Hem de votar nacionalista. Partits mallorquins.

Manuel Mateo (Miramar). Mal fet! Aquests del PP i del PSOE no ens estimen. Hem de votar nacionalista. M'agrada UM.

Joan Vaquer (estancer). És ben hora que aquests que comanden facin qualche cosa per als mallorquins. És clar que hem de votar nacionalista. És igual si votam dreta o esquerra, però nacionalista.

Lluís Ruiz (bar Luis). Això està mal fet. Primer, els mallorquins, i llavors, els altres. Aquests del PP i del PSOE no miren pel poble de Mallorca. Hem de votar els nostres, els partits mallorquins, com ERC, PSM o UM, que defensen els nostres interessos.

Joana Nigorra (el Molinar). De seguir per aquest camí, aviat ens trauran defora de Mallorca. Aquests que comanden no ens estimen gens. Hem de votar partits nacionals mallorquins si volem defensar la nostra cultura.

Maria J. Fernández (botiguera). No és just. Aquesta gent del PP i del PSOE no miren per Mallorca. A Galícia s'ha de votar el Bloc Nacionalista Galego. Aquí hem de votar UM, PSM o ERC.

Jaume Gost (Bodega Es Pil·lari). Molt mal fet, aquests del PP i del PSOE no ens estimen gens. Sempre he votat partits nacionalistes. Jo vot UM.

Jaume Bujosa (Platja Blanca). No és just. Aquests del PP i del PSOE no ens estimen. Hem de votar partits mallorquins.

Tomàs Oviedo (café Plassa). Molt mal fet. Aquests del PP i del PSOE no ens estimen gens. Jo vot UM, que és dels nostres.

La nostra gent

N'Antònia Mas, filla i neta de forners s'ha fet carreg del Forn des Fortí, des Molinar, ja que els antics propietaris s'ahn retirat. N'Antònia també és la madona dels Forn-pastisseria la Torre d'Or del carrer Pelaires de Ciutat.

A la darrera edició destinada a Can Pastilla, corresponent al 15 d'abril passat, varen posar una anunci a primera plana que deia: Bodegon can Toni i Roser (ex-cafeteria Balear). En Toni ens prega que aclarim que durant un temps fou l'amo de la Cafeteria Balear, però que ara no hi té res a veure.

Els germans Blanch feren la primera comunió a la parròquia de Llucmajor el passat dia 25 de juny. Feren el dinar a Galdent. Foto Zarauz

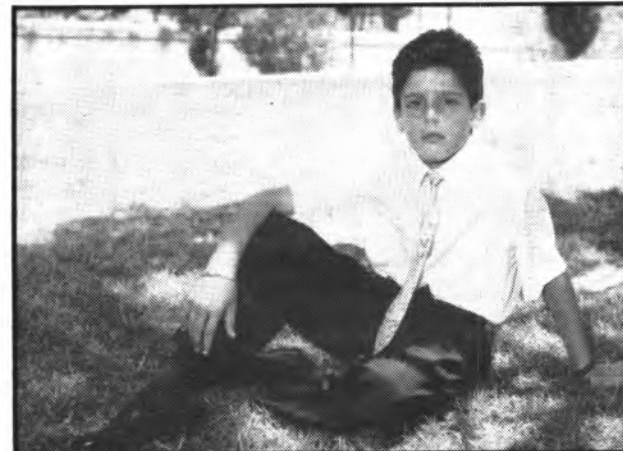
La nina Diana Garrido fa fer la primera comunió el passat dia 26 de juny a la parròquia del Coll d'en Rabassa. El sopar fou al Pequeño Mundo. Foto Zarauz

Na Maria-Teresa Rattier va llegir el pregó de festes de ses Cadenes dins una església ben plena. Varen presidir l'acte el batle de Ciutat, senyor Fageda, i el tinent de batle, senyor Oliver. La senyora Rattier va recordar al pregó la seva joventut, quan ses Cadenes pareixia estar ben enfora de s'Arenal i va reivindicar un monument als trencadors que varen fundar aquesta barriada de s'Arenal.

Na Francisca Iglesias és la madona del Pub Tu Balada Karaoke, de Can Pastilla. És molt amiga de L'ESTEL de Mallorca; si li esmentau la nostra revista, vos convidarà a una copa de xampany.

En Josep-Ramon Llompart va fer la primera comunió a la parròquia de la Santíssima Trinitat el passat dia 19 de juny. El sopar de celebració fou al Restaurant Sa Torre.

Na Catalina Mulet i en Miquel-Angel Pericàs es casaren el passat dia 2 de juliol a la parròquia del Coll d'en Rabassa. El sopar de noces fou al Meson Tio Pepe. Foto Zarauz

El passat dia 22 de maig va rebre les aigües baptismals la nina Victòria Canals. Feren el sopar per celebrar l'esdeveniment al restaurant Sa Torre. Foto Zarauz.

ELS MIRACLES D'EN JAUME JOAN BOVER!

Les mans que curen
Donam massages
biomagnètics a deportistes
C/. Joan Alcover, 10, entresol
Tlf.: 46 44 00. Ciutat de Mallorca

Foveria-Releteria
Coups
Cardenal Rosell, 16 +
Tlf. 26 96 93
Coll d'en Rabassa
Mallorca

Foveria-Releteria
Coups
Cardenal Rosell, 16 +
Tlf. 26 96 93
Coll d'en Rabassa
Mallorca

Foveria-Releteria
- - - Platería
Objetos para
Regalo

Foveria-Releteria
- - - Platería
Objetos para
Regalo

ES REBOST d'en Carlos

Cuina casolana. Greixonera de xot. Caragols. Calamars farcits. Fricadeles. Conill amb ceba. Fideuà. Frit mallorquí. Arròs brut. Paleta de xot i porcella. Pa amb oli. Gran i Gral. Consell, 9 (Devora el Club Nàutic) s'Arenal

ES REBOST d'en Carlos

RESTAURANTE Casa Jacinto

C/. Barranc, 20. Tlf.: 40 18 58. Gènova

Bar Restaurant MUNPER

Cuina Mallorquina - Carns torrades a la foganya
Embotits ibèrics i mallorquins
NOCES i COMUNIONS
Carretera de Manacor, Km 29.
Tel. 644070 - 07230 Montuiri

RESTAURANT S'HOSTALOT

Menú dies feiners 650 ptes. Cuina mallorquina.
Porcella rostida. Escaldums. Carn torrada.
Cami Vell de Sineu, km. 5. Tlf.: 42 87 12.
S'Hostalot

BAR CENTRAL

Menjars, tapes variades
entrepans
Son especialistes en paelles
Menú del dia a 600 ptes.
C/. Cardenal Rossell, 80
Tlf.: 26 10 39
Coll d'en Rabassa

RESTAURANT SES COVES DE GENOVA

BACALLÀ AMB SANFAINA - MONGETES AMB BOTIFARRA -
VADELLA AMB BOLETS I ALTRES DELÍCIES DE LA
CUINA GIRONINA.
APARCAMENT PRIVAT
DILLUNS TANCAT

C/. Barranc, 45 Tlf. 40 23 87 GENOVA

CHINA RESTAURANT ORIENTAL

C/. Joaquín Verdagué, 12
Arenal - Tel. 26 67 21
Palma de Mallorca
ESPAÑA

BAR - RESTAURANTE LA BANDEJA

Pollastre a l'ast, frit mallorquí, albergínies farcides, llengua amb tàpares... Menú a 700 ptes.
C/. Terral, 40.
Tlf. 26 87 84. S'Arenal de Mallorca.

Restaurant Graella Merendero

Formatges, patés, amanides... Carns al pes.
Des de les 12 del migdia a les 3 de la matinada
C/. de la Garça, 14. Tlf. 26 32 32 - 26 68 05.
Can Pastilla

ADMINISTRACIÓ DE LOTERIES - 28

L'administració de Sa Grossa
Carrer Milà, 3
S'Arenal de Mallorca

MESON RESTAURANTE bahla grande

Bodes, comunions, banquets.
C/. Admirall Moreno, s/n.
Tlf. 74 11 91.
Badla.

MUSIC BAR LITA

Podeu passar la nit cantant en el karaoke i ballar al so de la música en viu d'en Fernando i en Manuel. També trobareu na Sònia i na Sherley.
Vos esperam a tots a partir de les 9'30 cada vespre
Carrer Virgili, 2. Can Pastilla

Restaurant Cas Carbone Dimarts tancat

Ctra. Manacor, Km. 28 - Tel. 64 65 04 - 07230 Montuiri

SEMAR EMBOTITS

EL BON GUST DE MALLORCA

Carrer Tomàs Montserrat, 6-8
Tel. 66 01 57 - LLUCMAJOR

Restaurant Mesón Ca na Lina

CUINA MALLORQUINA E INTERNACIONAL
C/. Amilcar, 14 - Telf: 49 27 64
S'ARENAL DE MALLORCA

RESTAURANTE Sa Torre de S'Aigo

ARRÒS BRUT • PORCELLA TORRADA • ESCALDUMS
CARXOFA FARCIDA DE BACALLÀ • ALBERGÍNIES FARCIDES
PISCINA • MARTES CERRADO
Amistat, 23 • Tel. 52 63 00 • SANT JOAN

Restaurant Binicomprat

Banquets de negocis, noces i comunions.
Carretera de Manacor, km 21'70. Tlf 12 54 11

Bar restaurant Caldentey

Menjars casolans, tapes variades
Carrer de Manacor, 127.
Tlf.: 27 10 59.
Ciutat

La Mejillonera

Direcció JUAN Y MIGUEL
Carrer Nanses-Tlf. 490703
Just devora el Club Nàutic de Can Pastilla

LLET I SUC PALMACREM

Llet del dia, llet pasteuritzada, llet amb cacau, suc de taronja.
Preu per preu, comprou productes mallorquins.
Demaneu-los a la vostra botiga o supermercat habitual.
Hort de Can Sastre.
Tlfs. 26 38 14 - 49 11 51. Fax 491801

**HOSTAL-RESTAURANT
MARACAIBO**
Tapes i cuina
Mallorquina
Menú diari
C/. Can Pastilla, 57
Tlf 263017 Can Pastilla

**Rent a bike
Can Pastilla**
Tlf 266425
Meravelles
Tlf 744115

RESTAURANT AUTENTICA
CUINA
MALLORQUINA
MENU DIARIO

CA S'HEREU
Carretera
Cala Millor
Tel. 58 54 49
SON SERVERA

**AIGÜA POTABLE
A DOMICILI**
A la zona de Ciutat
i de s'Arenal
Tel. 742768
Fax 742769

Foldos
FRAU
Carrer de Manacor, 121 C.
Tel.: 27 85 18.
07007 Palma de Mallorca

MOLT FRED
Reparacions de rentadores, frigorífics, aire
condicionat, maquinària d'hosteleria...
Carrer de Cannes, 34. Tlfs 74 33 02 - 74 16 74
S'Arenal de Mallorca

PUB AUSTRIA

**DART - BILLARD - FOOTBALL
SATELITEN - TV**

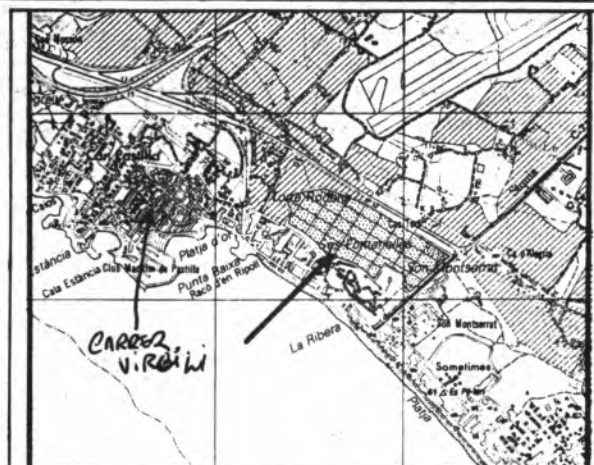
C/. Bellamar, - gegenüber Hotel Balmes
Ca'n Pastilla - Balears - Mallorca

**Automòbils
PLA DE NA TESA**

Compra i venda de vehicles
C/ Weyler, 12. Tel. i Fax. 600445
Pla de na Tesa.

VAN CANTE KARAOKE
Passi una nit agradable cantant
les seves cançons preferides
Baixos hotel Linda. Can Pastilla

Bodegon
Ca'n Toni y Roser

C/ Virgili, 3
Tel. 26 89 38

Ca'n Pastilla
Mallorca

PIZZERIA - RESTAURANTE CHINO

Me Hua

C/. Bartolomé Riutort, 63 Tel. 74 40 95
07610 - CA'N PASTILLA PLAYA DE PALMA
MALLORCA

PUB CARUSSO
(Mamil's)
N'Angel, del
Mamil's de
Gomila,
segueix amb
la mateixa
marxa, ara...
Al carrer
Virgili de Can
Pastilla

Pte. O'Polpo

Cuina Gallega
**BODES,
BATEJOS,
COMUNIONS,
FESTES FAMILIARS**

C/. Singladura, 21 (baixos hotel Miraflores).
Tlf 74 38 07. Can Pastilla

**RESTAURANT
OS CANTEIROS**

Especialitat en cuina gallega
Baixos hotel Linda
Tlf 26 26 75. Can Pastilla

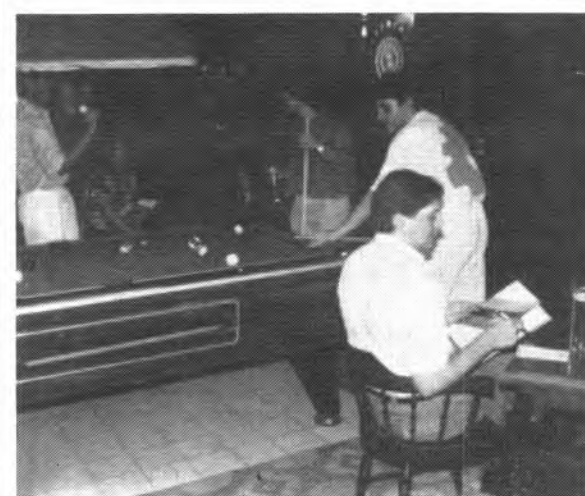

BLACK SUGAR

Pub de salsa
Plaça Pius IX, 1
Tlf 908326214. Can Pastilla

**KARAOKE
TU BALADA**
Na Francisca
Iglesias vos
convida a una
copa de xampany
si li esmentau
aquest anunci.
Carrer Bartomeu
Riutort, 65
Can Pastilla

PUB GALEON

Billar, dards, màquines recreatives,
jocs de taula, música espanyola i
els clàssics del rock an roll.
Les nostres copes són de qualitat.
Carrer Virgili, Galeries los Rombos
(davant el Zodiak las Tapas)
Can Pastilla

PETITS ANUNCIS

Aquests anuncis poden ser remesos a la nostra redacció, Camí Pedreres 132. Tel. 265005 i a totes les agències de Publicitat. Cada paraula, 20 pessetes.

BORSA IMMOBILIARIA

PARTICULAR ven àtic al carrer General Riera. Una habitació doble, menjador, bany, entrada ampla, cuina fusta del nord, terrassa convertible en saló, gas ciutat, porta blindada, terrassa. 5.000.000 ptes. Tlf. 639262.

Venc solar a la urbanització sa Torre. Situat quasi a primera línia, vista a la mar, 1.292 m². Preu inter-essant. Tel. 42 89 46

VENC pis 2 dormitoris, devora el club nàutic de s'Arenal, lluminós, en perfecte estat, particular. 6.500.000 ptes. negociables. Telefonau de 17 a 20 hores al 77 15 16. Demanau per na Francisca.

S'Arenal, particular venc pis; 2 dormitoris, prop del Club Nàutic, en perfecte estat i molt lluminós. Vingui a visitar-lo i es convencerà. Preu 7.500.000 ptes. Tel. 264259.

Lloc per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Es traspasa la Gelateria-Cafè Tony, al carrer de sant Cristòfol de s'Arenal. Lloguer 53.000 ptes. Tel. 265014.

Llogaria apartament o xalet, temporada d'estiu, vora la mar. Zona tranquil·la entre Cala Santanyí i Cala Llombards. Bon preu. Tel. 653362. Migdies o vespres.

S'Arenal; lloguer pis de 2 dormitoris, sala-menjador, cuina amb electrodomèstics, 1 bany, terrassa, 43.000 ptes comunitat inclosa. Mir 26 33 96 (1860).

Sant Joan, es ven casa en perfecte estat de conservació; 4 habitacions, cuina, bany, sala-menjador, sala, corral amb cisterna. Tel. 29 60 95 i 56 00 24. Joan-Lluís Gayà.

Venc o canvi solar a la carretera a cas Saboner de Palma Nova per deu milions de pessetes. Tel. 131471.

Venc sobreàtic al carrer Joan Muntaner Bujosa, 45-6, a la zona de la Policlínica. Dues terrasses, estudi i garatge, bona situació. El pots veure de dilluns a divendres de 4 a 7. Deman vuit milions i mig de pessetes.

Venc solar de 505 m² a Bellavista de ses Cadenes. Sr. Castellano. Tel 26 12 55.

CALA GAMBA, planta baixa, 3 dormitoris, sala amb xemeneia, 2 banys. 16.800.000. Api Pascual. Tel. 45 85 11.

Es lloga el restaurant Can Bono, de Felanitx. Tel. 580588.

LLOG pis moblat a l'avinguda Argentina. 190 m². 4 cambres, terrasses, menjador amb xemeneia. Ideal per a compartir. 70.000 ptes. Tel. 792490

Lloc d'aparcament devora l'ambulatori de S'Arenal. Tel. 469610. Traspàs hamburgueseria a Cala Bona en ple funcionament. Un milió i mig de pessetes, lloguer trenta-cinc mil. Tel. 798118-792791.

S'ARENAL, venc pis, 3 habitacions, bany, cuina, dues terrasses... A la zona de la plaça de les verdures. Tel. 263674.

Bonic terreny a Lluçmajor (Camí d'Alicanti). Cantó 11 m. caseta dos compartiments, a reformar. Pou, possibilitat, llum i telèfon. Tel. 450994. Preu a convenir.

S'ARENAL, àtic 4t pis, 2a línia, 2 dormitoris, bany, sala-menjador amb terrassa, cuina moblada. 5.800.000. Tel. 20 00 07.

Venc pis, 140 m², 4 dormitoris, dues sales de bany, tot ben moblat, menjador 38 m². Garatge per dos cotxes i dues motos. Tot per 12.900.000 ptes. Tel. 262015.

COLL D'EN RABASSA, pisos de Protecció Oficial, en construcció, 3 dormitoris, bany, saló-menjador, cuina terrassa, aparcament. Preu 8.200.000 ptes. Entrada 1.000.000. Tel 20 34 11.

Cala Pi, venc solar de 1.246 m². S'hi poden construir 2 xalets adossats. Aigua, llum i tots els serveis. Preu 4.500.000 ptes, tres anys de facilitats. Tel 54 02 63.

Venc pis al carrer Tòquio de s'Arenal. 8.000.000 de pessetes. Tel. 295820.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urbanització Galatzó. Tel. 671419.

Venc àtic a General Riera. Un dormitori, vestidor, bany complet, saló-menjador, terrassa amb portes corredisses, cuina per estrenar amb fusta de nord. Preu 5.500.000 ptes. Tel. 639181, Bàrbara.

PERRUQUERIES

Perruqueria Pep Unixex. Carretera de Lluçmajor, 204. Tel. 742825. S'Aranjassa.

BLANCA Perruquera. Gran i General Consell, 36 - S'Arenal. Tel. 265109.

MAKA Perruquera. Pedicura i manicura. Botònic Germà Bianor, 19. Tel. 260756.

ANIMALS DE COMPANYIA

Clínica veterinària. Lda. A. Artigues. Horari: 11'00-13'00, 16'00-20'00; dissabtes: 10'30-13'30. Servei d'urgències. Plaça de l'Església, 2a. Tel. 743854. Coll d'en Rabassa.

VENDES

Venc motor fora borda, nou un Johnson de 14 cavalls. 150.000 ptes. Tel. 546540.

Venc vestit de submarinista de cinc mil·límetres d'espessor amb aletes i guants. 45.000 ptes. Tel. 515433.

Venc revestiment de marbre, de color gris perla, per a foganya de llenya. Ho venc a meitat de preu, per 100.000 ptes. Completament nou. Tel. 79 49 03.

Venc motor "Mercuri", foraborda, de canya curta, 2.2 HP, en bon estat. Preu 35.000 ptes. Tels. 753033 i 755460.

Venc una taula escriptori, blanca, de fòrmica nova. Ideal per una habitació d'una nina o nin. 5.000 Ptes, i en val 10.000. Demanar per Malena, tel. 41 05 42.

Gra. oportunitat: es ven ordinador nou, sense estrenar, a meitat de preu o preu a negociar. Tel. 27 79 90, Marga.

Venc els llibres de la col·lecció "Espacio i tiempo" de Fernando Jiménez del Oso sense emprar. Tel. 243742.

Venc Compacte, inclou pletina, discs, cassette, etc. En molt bon estat i a bon preu. Tel 42 76 47.

Venda d'estores saharauis. Per a més informació crida al telèfon 53 44 55, o bé veniu Pollença, a "La Punta", cra. del Port.

Venc grup Electrògen dièsel, 3 Kw, 220 v, monofàsic, motor d'arrencada, perfecte estat. Tel 59 16 33

Dancing the Dream. Fans de Michael Jackson. Si vols aconseguir material i informació i vols col·laborar en activitats i projectes entorn d'en Michael, demana per na Kati. Tel. 603096-795071.

Venc parella de coloms butxes per 5.000 ptes. Tel. 754131.

Venc Vespa 200, bon estat i preu raonable. Tel. 491372.

M'interessa comprar les tapes dels setze toms de l'"Enciclopedia Estudiantil" que va editar la casa Sopena als anys seixanta. Demanar per Juan José. Tel. 751527.

Venc contestador automàtic, marca Sanyo. Tel. 264 259.

PERSONALS

Administrativa de 30 anys. Cerc amics per a excursions i altres activitats (cinema, prendre un cafè, fer esport, etc). Amistat sana i sincera. Apartat de correus de Palma 1792.

Fadrina de 42 anys amb estudis superiors, li agrada la llar i la natura, la música i les altres belles arts. Vull conèixer un senyor formal. 719534.

Fadrina de 32 anys. Som secretària. M'agradaria conèixer senyor net i culte amb futur per formar una llar plena d'amor. Crida'm. 717354.

Senyor de 48 anys, sense problemes. Només desig trobar una dona per fer-la la madona de tot allò que necessiti i un fill. 540586.

Senyoreta estudiant de medicina, estic prou bé, amorosa, m'agrada la naturalesa, la música l'esport, la pintura, fer col·leccions. Desig conèixer senyor. 719534.

Si voleu contactar amb la millor oficina de serveis en relacions personals, veniu a la Nova Unió. Avinguda Alexandre Rosselló, 13-3 de la Ciutat de Mallorca. Us atendran unes persones molt humanes i amables.

Doctor amb 50 anys de bona vida, amb necessitat d'abandonar la soledat. M'agradaria contactar amb senyora de 30 a 45 anys, que sia culta. 717354.

Arquitecte de 43 anys, lliure com les oronelles. Enyor trobar una companya de veritat. Si tu ho ets, crida'm. 719534.

Senyora ben atractiva, sense cap problema. Només em turmenta la soledat. Desig conèixer senyor formal i amorós de 60 a 75 anys. 540586.

Doctora de 56 anys, atractiva i ben proporcionada. Desig tenir una amistat sana amb senyor culte, intel·ligent de 50 a 65 anys. 710586.

Empresari de transports. Em trob sol amb 66 anys i desig comunicar-me amb senyora garrida i activa. 719534.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A

L'ESTEL de Mallorca

Nom:
Cognom:

D.N.I.

TELF:

ATENCIÓ

- Escriuiu un sol anunci per cupó.
- Usau lletres majúscules.
- Escriuiu dins el requadre el text.

Ompliu aquest cupó i envieu-lo a:
S'ARENAL DE MALLORCA: Camí de les Pedreres, 132 — 07600 —
SES CADENES DE S'ARENAL

PER IL·LUMINAR LA SEVA LLAR
ELÈCTRICA NYE GOS
Jaume Balmes, 45
Telèfon 29 56 18
07004 Ciutat de Mallorca

PETITS ANUNCIS

Oficinista de 43 anys, fadrina, bona presència i bons estalvis, casa i cotxe. Vull conèixer senyor sincer, formal i culte. 719534.

Infermera de 28 anys, separada amb dos fills. Vull formalitzar la meua vida amb senyor fins als 40 anys, a qui agradin els nins i que sia bona persona. 540586.

Viuda de 52 anys, estic molt bé i som feina. Vull conèixer viudo fins els 65 anys per a relacions formals. No tenc problemes econòmics. 717354.

Separat de 45 anys. Som culte, tenc pis, cotxe i estalvis. Vull conèixer senyora fins als 40 anys que sia culta, formal i que li agradi la llar. 719534.

Som un estudiant de 23 anys, ben formós. Vull conèixer al.lota de la meua edat que sia alta, simpàtica i culta. 717354.

Estrangera de 53 anys, ben feta, garrida i culta. Vull conèixer senyor fins als 60 anys. Bona persona, formal i sense vicis. 717354.

Si ets al.lota fan del roc català, telefona al 820501 i demana pen Toni.

Tenc 48 anys i em trobo tota sola. Vull una amistat sincera amb senyor ben format i currot. Si ens agradam, ens podem casar o aplegar com a bona parella d'enamorats. Som guapota i em consider jove i amb molta il.lusió. Crida'm. 719534.

Vidu de 53 anys, som alt i fort. Tenc tres negocis. Desig formar parella amb senyora de 30 a 50 anys que vulgui fer feliç la meua família. 540586.

Bancari amb un bon càrrec, 35 anys, estic molt sol. Vull conèixer una companya de veritat entre els 20 i els 35 anys. 719534.

Metge, dirigent en alt càrrec de 47 anys. De bon veure i no tenc problemes. M'agradaria formar una llar on regnàs l'amor i la pau. 717354.

Tècnic en electrònica amb un bon futur. M'agradaria fer feliç una senyoreta formal i atractiva entre els 20 i els 32 anys. 719534.

Fadrina de 26 anys, alta, atractiva, culta. Vull conèixer fadrí de bon caràcter per sortir. 717354.

Desig contactar amb senyora o senyoreta de 18 a 34 anys a fi de donar-li tot el meu amor. Tenc tot allò que és necessari fer fer-te feliç. Joan Lluís Femenines. C/ dels Mariners, 13-2. 07410 Port d'Alcúdia.

Doctor de 46 anys, actiu, amable, amorós, estimo la naturalesa i desig de tot cor formar parella formal. 719534.

Tota persona que es trobi enfonsada dins la tristesa, la depressió o la soledat, no sia covarda. Vingui avui a l'únic centre de relacions humanes on trobarà la felicitat. Avinguda Alexandre Rosselló, 13-3 de Ciutat.

Si ets infermera, apotecària, tècnica en salut. Si tens entre 24 i 40 anys i vols formar una llar feliç, crida'm. Som metge i vidu. 540586.

Tenc 19 anys, som alt i curro, tenc estudis superiors i som empleat d'una companyia aèria. Vull conèixer un al.lota entre els 16 i els 22 anys. 719534.

Tenc 27 anys, ben atractiva, alta i amb els cabells llargs. Vull formar una llar amb senyor amb senyor culte i formal. Crida'm. 717354.

Jove de 32 anys, 1'92 d'estatura, 90 quilos, cultura superior. Desig formalitzar amistat amb senyoreta alta i culta. 717354.

Som una metgessa jubilada, vull tenir amistat amb senyor entre els 60 i els 72 anys que sia culte, amb bona posició social i a qui agradi la música, els viatges i la naturalesa. 540586.

Si ets de foravila, tens un bon nivell social i cultural i ets bella, estàs entre els 21 i els 43 anys, crida'm. Tenc un bon futur. 540586.

Vull amistat amb senyora casada o fadrina, entre els 30 i els 50 anys. Només per a relacions. Et puc ajudar. Crida'm al 717354.

Si vols tenir amistat amb senyor casat, de molt bona posició social, crida'm. Som alt i curro, amorós i simpàtic, et puc ajudar. 717354.

Separada legal sense fills. Senzilla i estilitzada. Vull conèixer senyor fins als 50 anys, que sia feiner. 540586.

Fadrinango retirat de 65 anys, bona posició i estudis. Actiu, alegre, formal i currot. Tenc la vida assegurada i vull conèixer una senyora. 719534.

Fadrina aficionada a la música, al cinema, a les aventures. Vull conèixer al.lot de gusts semblants als meus entre els 25 i els 30 anys. 717354.

**Si estau tot sols,
veniu i trobareu
parella
Gran Prix Master
a la qualitat
Europea Gabinet
Matrimonial**

Av. Alexandre Rosselló, 13-3
Tel.: 71 95 34.
Ciutat de Mallorca

Separat de 44 anys, tenc casa, cotxe i estalvis. Vull conèixer senyora per a finalitats serioses. 540586.

Economista de 36 anys, separat, amb xalet, cotxe i estalvis. Vull conèixer senyora culta, alta i atractiva. 719534.

Fadrina de 46 anys desitja conèixer senyor fins als 50 anys que sia fadrí. 540586.

Estrangera de 42 anys, molt culta, vull tenir amistat formal amb senyor a qui agradi viatjar, el camp, la cultura... 719534.

Ets una al.lota educada entre els 18 i els 32 anys, culta, formal i amb ganes de fer feliç un espòs? Som alt, de color i ben curro. 719534.

GASTRONOMIA

XINA ORIENTAL. Menjars i begudes xineses. Carrer de Joaquim Verdaguer, 12. Tel. 266721, s'Arenal.

Restaurant Ca Na Lina. Tenim una carta ben assortida i un menú a 800 ptes. C/ Amílcar, 14. Tel. 492764. S'Arenal

Restaurant Soley. Arrossos i menjar italià. C/ Gran i Gral. Consell, 8 (davant el Club Nàutic). Tel. 267025. S'Arenal.

RESTAURANT DELFIN DORADO. Paelles, graellades de carn i de peix. Menú a 700 ptes. Joan d'Àustria, 13. Tel. 741095. Badia.

BAR RESTAURANTE ANDREU. Cuina variada i tapes. Sopars deportius i de companyia. Carrer de la Grua, 6 - Ca'n Pastilla.

SERVEIS PROFESSIONALS

Reparacions de TV - Vídeos - Audio - Antenes TV. Tel. 753580

Motos Salom

Jerónimo Pou, 9 468136
Tomas Forteza, 24 462686

BUGADERIA LLITERMA. Autòservei, rentat en sec i en banyat, neteja de catifes, servei ràpid. Carrer Virgili, 17. Tel. 26 63 31. Can Pastilla.

Tallers Vidal. Dièsel i gasolina. Carretera de Son Fangos, 280. Tel. 262048. Es Pil.lari.

Jove que fa feina els matins, cerca feina pels horabaixes. Tel. 297067.

Al.lota jove s'ofereix per fer feines al port de Manacor. Tel. 820501.

PLANXISTERIA, pintura, mecànica. Taller "SAN FRANCISCO". Camí de Son Fangos. Tel. 490314. Es Pil.lari.

PNEUMATICS SON FERRIOL, equilibrats de rodes, canvi de rodes i pegats, alineació de direccions assistida per ordinador. Avinguda del Cid, 73. Tel. 42 75 53. Son Ferriol.

Botiga i pastisseria Ca'n Manresa. Carrer Fàbrica, 19. Palma. Tel. 731631. «La qualitat per damunt de tot».

ZEN-SHIATSU, teràpia manual energètica basada en la medicina xinesa per mantenir la salut, augmentar el benestar i enfortir tots els sentits. Ideal per combatre l'estrès, les depressions i qualsevol desequilibri físic, emotiu, mental o espiritual. Tel. 264259.

BUGADERIA Super Clean, rentam en sec i amb iagua, mantes, cobertors i tota la resta. C/ de sant Antoni de la Platja, 8 - Can Pastilla. 260370.

L'ESTEL

de Mallorca
**EL MILLOR
SUPORT
PUBLICITARI
DE LA SEVA
EMPRESA
A LA NOSTRA
COMARCA**
Tel. 26 50 05

Persona cerca feina per fer a casa; mecanografia, ceràmica, llistes de correus... Tel. 29 70 67.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines coixins etc... Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netejat i rapidesa. Tel. 771005.

TELEVISORS, vídeos, radio-cassettes, arreglam. ELECTRONICA J. GARCIES. Carrer Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'En Rabassa.

Senyora de 46 anys, s'ofereix per guardar ancians o malalts. Tel. 263227.

GABINET DE PSICOLOGIA: Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193

BORSA DEL MOTOR

Venc cotxe Renault 5 GTL PM-L, per 110.000 ptes. Tel. 741388.

SI DESITJA UN COTXE nou de la nostra gamma, vingui i en parlarem. AGENCIA OFICIAL RENAULT. Tel. 413867 - Son Ferriol.

Venc cotxe Renault 5 GTL, M-4623L per 125.000 ptes. Tel. 741388.

ENSENYANCES

Professora d'espanyol s'ofereix per fer classes a acadèmia o per fer classes a particulars. Tel. 721884.

Universitària fa classes de repàs, d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Cursos d'expressió corporal 1994. Grups d'adults els dilluns a les 18 hores. Grups de joves els dimarts a les 18 hores. Carrer Menorca, 6. 5.500 ptes al mes. Tel. 750041-713262.

Estudiant de Filologia catalana fa classes particulars d'EGB i BUP a 500 pessetes l'hora. Tel. 243742.

Estudiant de Filologia catalana fa classes de repàs d'EGB i BUP, preferentment assignatures de lletres. Demanau per na Carolina al 299829.

Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Ap. 1022 Castelló 12005. Tel. 964-207607 (secció d'ensenyament).

BYTE SUMINISTROS INFORMATICOS

- * Disquettes.
  - * Paper continuu.
  - * Etiquetes adhesives.
  - * Material d'oficina.
  - * Arts gràfiques.
  - * Cintes d'impresora.
  - * Cintes de màquina d'escriure.
- Carrer Joaquim Verdaguer, 11
Tel./Fax: 26 31 33. S'Arenal

EUROphoto BALEARES S.L.

- * Revelats de fotos en 1 hora
  - * Pósters i ampliacions
  - * Duratrans
  - * Fotos d'estiu
  - * Fotos de carnet i passaport
  - * Venda de càmeres i accessoris
- C/ Perla 2 i Berlín, 2
07600 s'Arenal de Mallorca
Tlfs. 49 13 04 - 49 13 14. Fax 491317

L'ESTEL

de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom: .....

Carrer:.....

..... D.P. ....

Població:..... Tel.:.....

M'interessa una subscripció:

☐ SEMESTRAL 1.500 PTS

Rebut domiciliari a un banc

Banc: .....

Direcció:.....

N.º entitat:..... N.º suc.:.....

Compte n.º:.....

Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Camí de les Pedreres, 30 - S'Arenal

Disset emissores de ràdio pels forasters i no cap pels mallorquins. Què és just això?

Els Estrelles de ca na Salada (el Molinar). No hi ha dret. Als mallorquins, ens han fet bords. Som mallorquins i hem de votar partits mallorquins que defensin les nostres coses.

Francisco Cano (Cano-café). Això és una injustícia. Els mallorquins estau adormits, no us queixau, no us rebel·lau contra aquesta situació. Heu de passar per damunt de la Llei i dels qui governen i posar emissores i diaris.

Sita Sales (botiguera). Aquests que comanden no ens estimen gens. Hem de votar els nostres, els d'Unió Mallorquina.

Francisca Borrego (Dona) No és just. Aquests que comanden demostren que no ens estimen. Hem de votar UM, que defensa Mallorca

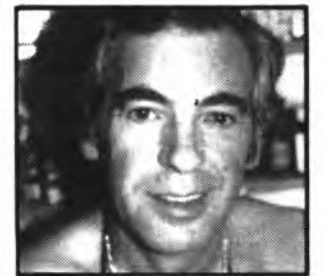
Montserrat Mateos (Pizapallo). No és just. Aquests que comanden ens estimen poc. Hem de votar ERC, PSM o UM i la cosa canviarà.

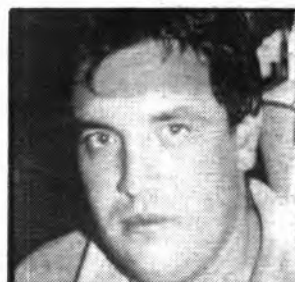
Benjamí Miró (el Molinar). El PP i el PSOE són partits espanyols que no estimen els mallorquins. Hem de votar UM o PSM si volem sortir d'aquesta vergonya.

Antònia Gual (Rosa Gris). Aquests que comanden ens han fet bords. A les municipals hem de votar partits nacionalistes mallorquins que ens donin allò que és nostre.

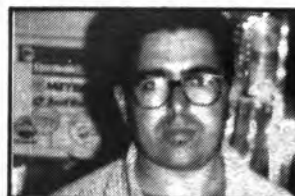
Bartomeu Isern (Santa Eugènia). No és just. Hem de votar nacionalista, partits mallorquins que ens defensin d'Espanya.

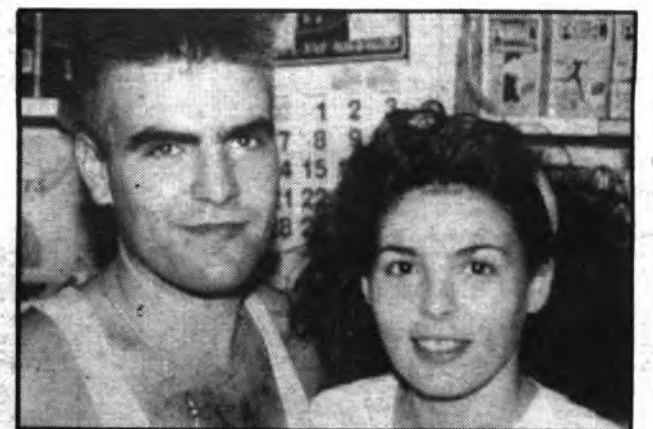
Antoni Riera (barber). Aquests del PP o del PSOE no estimen els mallorquins. Hem de votar els nostres, els partits mallorquins.

Francisco Hernández (Can Pastilla). Aquets del PP i del PSOE no ens estimen. Hem de votar partits mallorquins.

Kepa Vega (penya del Collerenc). Molt just no ho és. Ni el Govern balear ni el Govern espanyol ens estimen. Hem de votar partits mallorquins que defensin aquesta terra.

Matrimoni Caparrós-Mascarós. Aquesta gent del PP i del PSOE que comanden no estimen els mallorquins. Hem de votar els nostres, partits mallorquins, i canviar les coses.

MATERIALS PEL LA CONSTRUCCIÓ
CAN MARÍ

Carretera de Manacor, 403 - Davant la gasolinera - Telf. 42 83 00 -
SON FERRIOL. DISSABTES DEMATÍ OBERT.